

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομος

Συνδρομή ἑτησία : Ἐν Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1 Ἀπριλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΘΗΒΩΝ

ἐν ἔτει 1822.

Ἡ ἀνωτέρω σφραγὶς ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου, κοινοποιηθέντος ἡμῖν ὑπὸ τινος συνδρομητοῦ τῆς Ἑστίης :

Σ. τ. Δ.

Ἀγλιν γίνεται διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι ἔδωκεν ὁ εὐγενέστατος κύριος Ἱππερώτης Κοσμᾶς Ραβηλῆς εἰς τὸ ταμεῖον Θηβῶν γρόσια 1000 χίλια, τὰ ὅποια ἔχουν νὰ τρέχουν πρὸς ὀκτὼ τὰ ἑκατὸν ὅθεν καὶ ἐγένετο τὸ παρὸν ἐσφράγισμον καὶ ἐδόθη τοῦ Κοσμᾶ Ραβηλῆ καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν. — 1822, ἰουνίου 12, Θῆβαι.

Ὁ Γεν. ταμίας καὶ ἑφορος Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ΣΑΠΟΥΓΤΖΗΣ. Ἰω. Οἰκονόμου.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 177.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἐν ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ καταπλήττει τὸν ὑπηρετήν αὐτοῦ Πονηρίδην.

Εἰς τὰς ἐπτὰ καὶ εἴκοσιπέντε ὁ Φιλέας Φόγ, ἀφοῦ ἐκέρδησε περὶ τὰς εἴκοσι γυνέας εἰς τὸ οὐίστ, ἀπεχαιρέτισε τοὺς ἐντίμους αὐτοῦ συναδέλφους, καὶ κατέλιπε τὸν Ἀναμορφωτικὸν Σύλλογον. Εἰς τὰς ὀκτὼ δὲ παρὰ δέκα ἤνοιγε τὴν θύραν καὶ εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ Πονηρίδης, ὅστις εἶχεν εὐσυνειδήτως σπουδάσει τὸ πρόγραμμά του, ἐξεπλάγη ἀρκούντως βλέπων ἐπιφανιόμενον αἴφνης τὸν κύριόν του, κατὰ προφανῇ τῆς ἀκριβείας παράδοσιν. Διότι, κατὰ τὴν ἀναγεγραμμένην σημείωσιν, ὁ ἔνοικος τῆς Σέβιλ-Ρόου τὸ μεσονύκτιον μόνον ἀκριβῶς ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἀνέβη πρῶτον εἰς τὸ δωμάτιόν του, εἶτα δ' ἐφώνησε :

— Πονηρίδη!

Ὁ Πονηρίδης δὲν ἀπεκρίθη. Ἀδύνατον, διε-

λογίσθη, ν' ἀπετεινέτο πρὸς αὐτὸν ἢ πρόσκλησις, ἀφοῦ δὲν ἦτο ἡ ὥρα.

— Πονηρίδη! ἐπανέλαβεν ὁ κ. Φόγ, χωρὶς ὅμως νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν.

Ὁ Πονηρίδης ἐνεφανίσθη.

— Εἶνε δευτέρα φορὰ πού σέ φωνάζω, παρετήρησεν ὁ κ. Φόγ.

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀκόμη μεσάνυκτα, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, δεικνύων τὸ ὥρολόγιόν του.

— Τὸ γνωρίζω, ὑπέλαβεν ὁ Φιλέας, καὶ δι' αὐτὸ δὲν σοῦ κάμνω παρατήρησιν. Ἐντὸς δέκα λεπτῶν ἀναχωροῦμεν διὰ Δουβρ καὶ Καλαί.

Παράδοξός τις μορφασιμὸς συνέσειλε τὸ ερωγύλον πρόσωπον τοῦ γάλλου. Προδήλως εἶχε παρακούσει.

— Ὁ κύριος ἀλλάζει διαμονήν ; ῥώτησε.

— Ναί· ἀπεκρίθη ὁ Φιλέας Φόγ. Θὰ κάμωμεν τὸν γῦρον τοῦ κόσμου.

Ὁ Πονηρίδης, ὑπερμέτρως διεσταλμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνασεσυρμένας τὰς ὀφρεῖς καὶ τὰ βλέφαρα, παραλελυμένους τοὺς βραχίονας καὶ ἐκτεταμένον τὸ σῶμα, ἐνέφαινε πάντα τὰ συμπτώματα τῆς μέχρις ἐνεότητος καταπλήξεως.

— Τὸν γῦρον τοῦ κόσμου!

— Εἰς ὀγδοήντα ἡμέρας, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ. Δὲν ἔχομεν λοιπὸν νὰ χάνωμεν οὐδὲ στιγμὴν.

— Καὶ τὰ πράγματά μας πότε θὰ εἴτοιμάσωμεν ; εἶπεν ὁ Πονηρίδης, ταλαντεύων μηχανικῶς τὴν κεφαλὴν του δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ.

— Δὲν χρειάζομεθα πράγματα. Ἀρκεῖ εἰς σάκος μὲ δύο μᾶλλινά ὑποκάμισα καὶ τρία ζεύγη κάλτσαις καὶ ἄλλα τόσα διὰ σέ. Ἀγοράζομεν καθ' ὁδόν. Νὰ καταβῇς τὸ ἀδιάδροχον ἐπανωφόριόν μου καὶ τὸ ἑδοιορικόν μου σέπασμα. Φρόντισε δὲ νὰ πάρῃς καλὰ ὑποδήματα, μολονότι θὰ περιπατήσωμεν πολὺ ὀλίγον, ἢ καὶ διόλου. Πήγαινε.

Ὁ Πονηρίδης ἤθελε νὰ ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Κατέλιπε λοιπὸν τὸ δωμάτιον τοῦ κ. Φόγ, ἀνέβη εἰς τὸ ἰδιόκον του, κατέπεσεν ἐπὶ μιᾷς ἑδρας, καὶ, δημῶδη τινὰ φράσιν τοῦ τόπου του μεταχειριζόμενος, ἀνεφώνησε :

— Αὐτὸ ἦτο πάλιν ἀπὸ τ' ἄρχα! Κ' ἐγὼ ὁ κακομοῖρος, πού ἤθελα νὰ ἡσυχάσω!

Μηχανικῶς δὲ συνετέλεσε τὰς ὀδοιορικὰς του παρασκευάς.

Τὸν γῦρον τοῦ κόσμου εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας! Τρέλλα ἦτον; ἢ μήπως ἀπλῆ ἀστεϊότης; Νὰ ὑπάγωσι μέχρι Δουβρο καὶ Καλαί... Ἔστω! Τοῦτο δὲν δυσχερῆσται καὶ πολὺ τὸν καλὸν Πονηρίδην, ὅστις ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἔτων δὲν εἶχε πατήσῃ τὸ πάτριον ἔδαφος. Ἰσως θὰ προύχῳρουν καὶ μέχρι Παρισίων, οὓς ἐπίσης εὐχαρίστως θὰ ἐπανέβλεπεν ὁ Πονηρίδης. Ἀλλ' εὐπατρίδης τοσοῦτον καθιστικὸς καὶ οἰκονόμος τῶν βημάτων του δὲν θὰ προέβαινε βεβαίως περαιτέρω. Ἀναμφιβόλως οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ἀνεχώρει, μετεκινεῖτο, μετεπολιζέτο ὁ εὐπατρίδης αὐτός, ὁ τοσοῦτον τέως οἰκοδίαίτος.

Τὴν ὀγδόην ὥραν ὁ Πονηρίδης εἶχεν ἐτοιμάσει τὸν μικρὸν σάκκον, ὅστις περιεῖχε τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ τοῦ κυρίου του. Εἶτα δέ, τεταραγμένος ἔτι τὸ πνεῦμα, κατέλιπε τὸ δωμάτιόν του, οὐτινος ἐπιμελῶς ἐκλείσει τὴν θύραν, καὶ μετέβη παρὰ τῷ κ. Φόγ. Ἦν δ' οὗτος ἔτοιμος, κ' ἐκράτει ὑπὸ μάλῃς τὸν Γερικὸν Ὀδηγὸν τοῦ Βράδ-σμου, ὅστις ἔμελλε νὰ τῷ χορηγήῃ πᾶσαν ἀναγκαίαν εἰς τὴν ὁδοπορίαν αὐτοῦ πληροφορίαν. Λαβὼν δὲ τὸν σάκκον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Πονηρίδου ἀπέθηκεν ἐντὸς αὐτοῦ παχυτάτην δέσμην ἐκ τῶν ὡραίων ἐκείνων τραπεζικῶν γραμματίων, ἅτινα κυκλοφοροῦσι πανταχοῦ τῆς γῆς.

— Δὲν ἐλησμόνησες τίποτε; ἠρώτησε.

— Τίποτε, κύριε.

— Τὸ ἐπανωφόριόν μου καὶ τὸ σκέπασμά μου;

— Ἐδῶ εἶνε.

— Πολὺ καλὰ. Πάρε αὐτὸν τὸν σάκκον.

Καὶ ὁ κ. Φιλέας Φόγ ἐνεχείρισε τὸν σάκκον εἰς τὸν Πονηρίδην.

— Καὶ πρόσχε τον! εἶπε. Περιέχει εἴκοσι χιλιάδας λίρας.

Ὀλίγου δεῖν ἐξέπιπτεν ὁ σάκκος τῶν χειρῶν τοῦ Πονηρίδου, ὡσανεὶ αἱ εἴκοσι χιλιάδες λίρῶν ἦσαν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐβάφονον ἀφορήτως.

Ὁ κύριος καὶ ὁ ὑπνρέτης κατέβησαν τότε, καὶ κλείσαντες τὴν αὐλειὸν θύραν ἐκλείδωσαν αὐτήν. Ἀνέβησαν δὲ μετ' ὀλίγον εἰς μίαν ἀμαξάν, ἐκ τῶν σταθμευουσῶν εἰς τὸ ἄκρον πῆς Σέ-βιλ-Ρόου, καὶ κατηυθύνθησαν ταχέως εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Τσάριγκ-Κρόι, ὅπου καταλήγει μία τῶν διακλαδώσεων τοῦ Μεσημβρινουνατολικοῦ σιδηροδρόμου.

Κατὰ τὰς ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡ ἀμαξά ἔστη πρὸ τῆς κυκλιδωτῆς πύλης τοῦ σταθμοῦ. Ὁ Πονηρίδης ἐπήδησεν ἔξω, ὁ κύριός του παρηκολούθησεν αὐτὸν καὶ ἐπλήρωσε τὸν ἀμαξήλατον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην πτωχὴ τις ἐπαίτις, κρατοῦσα παιδίον ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ γυμνὸς διὰ τοῦ βορβόρου βαίνουσα, φέρουσα δὲ πέτασσαν ῥα-κώδη, ὅθεν ἐκρέματο πτερὸν ἐλεεινόν, καὶ πολύθυρον ἐπωμίδα ἐπὶ τῶν ῥακίων της, ἐπλησίασεν εἰς τὸν κ. Φόγ καὶ τοῦ ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην.

Ὁ κ. Φόγ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὰς

εἴκοσι γυνέας, ἃς εἶχε κερδήσει εἰς τὸ οὐίστ, καὶ προσφέρων αὐτὰς εἰς τὴν ἐπαίτιδα:

— Λάβε, καλὴ μου γυναῖκα, εἶπε· χαίρω ὅτι σὲ ἀπῆντησα.

Καὶ παρῆλθεν.

Ὁ Πονηρίδης ἠσθάνθη ὑγραινόμενα τὰ βλέφαρά του. Ὁ κύριός του ἤρχιζε νὰ εἰσχωρῇ εἰς τὴν καρδίαν του.

Μετ' ὀλίγον ὁ κ. Φόγ καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ σταθμοῦ, ὅπου ὁ Πονηρίδης παρηγγέλθη νὰ λάβῃ δύο εἰσιτήρια πρώτης θέσεως διὰ Παρισίους.

Στραφεὶς μετὰ μικρὸν ὁ κ. Φιλέας εἶδε τοὺς πέντε ἐν τῷ Ἀναμορφωτικῷ Συλλόγῳ συναδέλφους του.

— Ἀναχωρῶ, κύριε, εἶπε, καὶ αἱ διαφοροὶ ἐπιθεωρήσεις τοῦ διαβατηρίου, τὸ ὅποιον λαμβάνω μαζύ μου θὰ σᾶς καταστήσουν εὐκόλῳ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ὁδοπορίας μου.

— Ὡ! κύριε Φόγ! ἀπῆντησεν εὐγενῶς ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ· εἶνε περιττόν. Ἀρκούμεθα εἰς τὴν τιμὴν εὐπατρίδου.

— Αὐτὸ εἶνε βέβαια καλλίτερον, εἶπεν ὁ κ. Φόγ.

— Δὲν λησμονεῖτε, ὅτι πρέπει νὰ ἦσθε ὀπίσω...; παρετήρησεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ.

— Ἐντὸς ὀγδοήκοντα ἡμερῶν, ἀπῆντησεν ὁ κ. Φόγ, τὸ σάββατον 21 Δεκεμβρίου 1872, εἰς τὰς ὀκτὼ καὶ τρία τέταρτα τῆς ἑσπέρας. Καλὴν ἐντάμωσιν, κύριοι.

Περὶ τὰς ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα λεπτὰ, ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ ὑπνρέτης αὐτοῦ κατέλαβον τὰς θέσεις τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χωρίσματος. Εἰς τὰς ὀκτὼ δὲ καὶ τεσσαράκοντα πέντε συριγμοὺς ἀντήχησε καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἐκίνησε.

Ἦν δὲ ἦτο μελανὴ καὶ λεπτὴ χιὼν κατέπιπτε.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἔμενε σιωπηλὸς εἰς τὴν γωνίαν του· ὁ δὲ Πονηρίδης, κατάπληκτος ἔτι, ἐθλίβε μηχανικῶς ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν χρηματοφόρον σάκκον.

Πλὴν μόλις ἡ ἀμαξοστοιχία εἶχε παρέλθει τὸ Σύνδεγμα, καὶ ὁ Πονηρίδης ἔβαλε κραυγὴν ἀπελπισίας.

— Τί ἔχεις; ἠρώτησεν ὁ κ. Φόγ.

— Εἰς τὴν βίαν μου... ἐλησμόνησα...

— Τί πρᾶγμα;

— Νὰ σβύσω τὸ γὰζ τοῦ δωματίου μου.

— Δὲν εἶνε τίποτε, παιδί μου, ἀπῆντησε ψυχρῶς ὁ κ. Φόγ. Καίει διὰ λογαριασμόν σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου ἀναγαίγεται νέα ἀξία.

Ὁ Φιλέας Φόγ, ἀναχωρῶν ἐκ Λονδίνου, δὲν ὑπώπτευε βεβαίως ὅποιον κρότον ἤθελε προξενήσει ἡ ἀναχώρησίς του. Ἡ περὶ τοῦ στοιχήματός του εἰδήσις διεδόθη τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν

τῷ Ἀναμορφωτικῷ Συλλόγῳ καὶ παρήγαγεν ἀληθῆ συγκίνησιν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἐντίμου δημηγύρεως. Εἶτα δὲ ἀπὸ τοῦ συλλόγου μετεδόθη εἰς τὰς ἐφημερίδας διὰ τῶν καινολεκτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων εἰς ἅπαν τοῦ Λονδίνου καὶ τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου τὸ κοινόν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς Περιόδου τῆς Γῆς ἐσχολιάσθη, συνεζητήθη καὶ διωνυχίσθη τοσοῦτον ἐμπαθῶς, ὅσον ἂν ἐπρόκειτο περὶ νέου τινος ζητήματος Ἀλαβάμας. Οἱ μὲν ἐτάχθησαν ὑπὲρ τοῦ Φιλέα Φόγ, οἱ δὲ, καὶ πολυπληθέστεροι ἐντὸς ὀλίγου γενόμενοι, ἐξεφράσθησαν ἐναντίον του. Οὐ μόνον ἀδύνατος ἀλλ' αὐτόχρομα παράφρων ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς ἡ πραγματικὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκτέλεσις—οὐχὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ θεωρητικῶς—ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου ἐκείνου χρονικοῦ ὅριου καὶ διὰ τῶν ἐν χρήσει μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Οἱ *Καιροί*, ἡ *Σημαία*, ὁ *Ἑσπερος*, τὰ *Ἐωθινὰ Χρονικά* καὶ πολλὰ ἄλλα ἐφημερίδες, μεγάλῃ ἐχουσαι τὴν δημοσιότητα, ἀπεφάνθησαν ἐναντίον τοῦ κ. Φόγ. Μόνος δὲ ὁ *Ἡμερήσιος Τηλεγράφος* ἐτάχθη πῶς ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ Φιλέας Φόγ ἐθεωρήθη γενικῶς ὡς μονομανὴς καὶ παράφρων, οἱ δὲ συνάδελφοί του ἐν τῷ Ἀναμορφωτικῷ Συλλόγῳ κατεκρίθησαν ὡς δεχθέντες στοιχήμα μαρτυροῦν τὴν διανοητικὴν ἐξασθένεισιν τοῦ προτείναντος αὐτό.

Ἄρθρα ἐμπαθέστατα μὲν ἀλλὰ λογικὰ ἐδημοσιεύθησαν περὶ τοῦ ζητήματος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ περὶ τὰ γεωγραφικὰ πρᾶγματα διαφέρουν τῶν Ἀγγλῶν εἶνε μέγα, πάντες, πάσης τάξεως, ἀναγνώσται κατεβρόχιζον τὰς περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Φιλέα Φόγ πραγματευομένης στήλας τῶν δημοσίων φύλλων.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας παράτολμά τινα πνεύματα, καὶ ἰδίως γυναῖκες, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀφοῦ μάλιστα ἡ *Εἰκονογραφικὴ Ἐφημερίς* τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσεν τὴν εἰκόνα του, κατὰ φωτογραφίαν ἀποτεθειμένην ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου. Εὐπατρίδαι τινὲς ἐτόλμων λέγοντες: «Αἱ! διατί ὅχι, τέλος πάντων; εἶδομεν καὶ πρᾶγματα παραδοξότερα!» Ἦσαν δὲ οὗτοι ἰδίως οἱ τοῦ *Ἡμερησίου Τηλεγράφου* ἀναγνώσται. Ἀλλὰ παρετηρήθη ἐντὸς ὀλίγου, ὅτι καὶ ἡ ἐφημερίς αὕτῃ ἤρχιζε ψυχραίνουμένη.

Τὴν ἐβδόμην Ὀκτωβρίου τέλος μακρὸν ἄρθρον ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ *Δελτίῳ* τῆς *Βασιλικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας*. Πραγματευόμενον δὲ τὸ ζήτημα ὑπὸ πάσας αὐτοῦ τὰς ἐπὶ φεῖς, ἀπέδειξε καθαρώς τὴν ἀφροσύνην τοῦ ἐπιχειρήματος. Πάντα, ἔλεγεν, ἦσαν ἐναντία τοῦ περιηγητοῦ, τὰ τε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ ἀπὸ τῆς φύσεως κωλύματα. Ὅπως ἐπιτύχῃ τοιοῦτο τι σχέδιον, ἔπρεπε νὰ παραδεχθῇ τις θαυμασίαν σύμπτωσιν τῶν ὡρῶν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ

καθόδου, ἧτις οὔτε ὑπῆρχεν οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ. Ἐν Εὐρώπῃ ὅπωςδῆποτε, ὅπου πρόκεινται ἀποστάσεις σχετικῶς μικραὶ, δύναται τις νὰ προσδοκᾷ τὴν καθ' ὠρισμένην ὥραν ἀφίξιν τῶν ἀμαξοστοιχιῶν. Ὅταν ὁμοῦ αὗται διατρέχῳσι τὴν Ἰνδικὴν εἰς τρεῖς ἡμέρας καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας εἰς ἑπτὰ, δύναται τις νὰ στηρίξῃ ἐπὶ τῆς ἀκριβείας αὐτῶν τὰ στοιχεῖα τοιοῦτου προβλήματος; Μήπως δὲ τὰ δυστυχήματα τῆς μηχανῆς, αἱ ἐκτροχιάσεις, αἱ συγκρούσεις, ἡ κακοκαιρία, ἡ τῶν χιόνων συσσώρευσις, δὲν ἦσαν πάντα ἐναντία τοῦ Φιλέα Φόγ; Πλέων διὰ τῶν ἀτμοκινήτων ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, δὲν ἤθελεν εἶναι κατ' ἀνάγκην ἐκτεθειμένος εἰς τοὺς ἐναντίους ἀνέμους καὶ τὰς ὀμίχλας; Μὴ καὶ τὰ κάλλιστα τῶν ὑπερωκεανείων γραμμῶν ταχύπλοα δὲν ὑφίστανται βραδύτητας δύο καὶ τριῶν πολλάκις ἡμερῶν; Ἀλλ' ἤρκει μία καὶ μόνη βραδύτης, ὅπως διακοπῇ ἀνεπανορθώτως ἡ ἄλυσις τῶν ἀνταποκρίσεων. Ἄν ὁ Φιλέας Φόγ ὑστέρει τοῦ ἀτμοκινήτου, ἔστω κ' ἐπὶ τινὰς μόνον ὥρας, ἤθελεν ἀναγκασθῇ ν' ἀναμείνῃ τὸ ἐπόμενον, καὶ ἡ ὁδοπορία του τότε ἀνεπανορθώτως ἀπετύγχανε.

Τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο πολὺν παρήγαγε κρότον, πᾶσαι δ' αἱ ἐφημερίδες ἀνετύπωσαν αὐτό, καὶ αἱ μετοχαὶ τοῦ Φιλέα Φόγ σπουδαίως ὑπετιμήθησαν.

Κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ εὐπατρίδου ἡμέρας, σπουδαῖα στοιχήματα εἶχον συναφθῇ ἐπὶ τῇ ἐπιχειρήσει του. Γνωστὸς εἶνε ὁ κόσμος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ στοιχηματιστῶν, πολὺ νοσημονέστερος καὶ ἀνώτερος ἢ ὁ τῶν χαρτοπαικτῶν. Τὸ στοιχήμα εἶνε κρᾶσις ἀγγλική. Οὕτω δέ, οὐ μόνον τὰ διάφορα τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου μέλη συνῆψαν σπουδαῖα στοιχήματα ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Φιλέα Φόγ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πολὺ τοῦ κοινοῦ μετέσχε τοῦ πυρετοῦ.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἀνεγράφῃ, ὡς ὁρμεύς ἵππος, εἰς ἐπὶ τούτῳ μητρῶν, καὶ κατέστη ἀξία χρηματιστικῇ, διατιμηθεῖσα ἀμέσως ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Λονδίνου. Ἐζητεῖτο καὶ προσφερέτο Φιλέας Φόγ, παραδοτέος ἀμέσως ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ, καὶ συναλλαγαὶ σπουδαῖαι ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ὀνόματί του. Τὴν πέμπτην ὁμοῦ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἡμέραν, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ *Δελτίου* τῆς *Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας*, ἤρχισε προσφερόμενος μᾶλλον ἢ ζητούμενος καὶ σπουδαίως ἐξέπεσαν ὁ Φιλέας Φόγ. Κατήντησε δ' ἐπὶ τέλους νὰ προσφερῇ κατὰ δέσμας, ἐπὶ βαθυκαίᾳ ὑποτιμήσει πέντε, δέκα, εἴκοσι, πενήκοντα καὶ ἐκκτὸν ἐπὶ τέλους πρὸς ἓν.

Εἰς μόνος ὁπαδὸς του ἀπέμενεν, ὁ γέρον παρλυτικὸς λόρδος Ἀβερμαϊλ. Ὁ ἐντιμὸς οὗτος εὐπατρίδης, ὁ εἰς τὴν ἑδρὰν αὐτοῦ προσηλωμένος, εὐχαρίστως ἤθελε δώσει τὴν περιουσίαν του ὁλόκληρον, ἵνα κατορθώσῃ νὰ περιέλθῃ τὴν γῆν

ἔστω καὶ εἰς δέκα ἔτη. Ἐστοιχημάτισε δὲ δέκα χιλιάδας λιρῶν ὑπὲρ τοῦ Φιλέα Φόγ, καὶ ὅτε κατεδείκνυντο εἰς αὐτὸν οὐ μόνον τὴν ἀφροσύνην, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωφελές τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥρκετο ἀπαντῶν: «Ἄν τὸ πρᾶγμα γίνεταί, καλὸν ἴσως νὰ γείνη πρώτην φοράν ἀπὸ Ἀγγλόν!»

Ἐνῶ τοιοῦτοτρόπως εἶχον τὰ πράγματα, καὶ οἱ μὲν ὁπαδοὶ τοῦ Φιλέα Φόγ ἐσπᾶνίζον ἐπὶ μᾶλλον, πάντες δέ, καὶ εὐλόγως, ἐκηρύσσοντο ἐναντίον του, καὶ δὲν ἡγοράζετο πλέον ἢ ἀντὶ ἐκατὸν πεντήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς ἓν, ἔκταχτόν τι γεγονός, ἐπελθὼν ἀπροσδοκῆτως, ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ μὴν ἀγοράζηται πλέον διόλου.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἐν Λονδίῳ ἔλαβε τηλεγράφημα ἔχον οὕτως:

Ἐκ Σουέξ εἰς Λονδῖνον

Ρόουαν, διευθυντὴρ Ἀστυνομίας

Κεντρικὴν Διεύθυνσιν

Πλατεῖαν Σκωτίας.

Παρακολουθῶ κλέπτην τραπέζης, Φιλέαν Φόγ. Ἀποστείλατε ἀμέσως ἑνταῖμα συλλήψεως εἰς Βομβάην (Ἀγγλικὰς Ἰνδίας).

ΦΙΞ, πράκτωρ.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τηλεγράφηματος τοῦτου ἐπῆλθεν ἀμέσως. Ὁ ἐντίμος εὐπατρίδης ἐξέλιπεν εὐθύς, καὶ διεδέχθη αὐτὸν κοινὸς κλέπτης χαρτονομισμάτων. Ἡ ἐν τῷ Ἀναμορφωτικῷ συλλόγῳ ἀποτεθειμένη φωτογραφία του ἐξητάσθη μετὰ προσοχῆς, καὶ εὗρέθη λεπτομερέστατα σύμφωνος περὶ τὰ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως βεβαιωθέντα χαρακτηριστικὰ τοῦ κλέπτου. Ἀνεμνήσθησαν τότε τῆς μυσηριώδους ὑπάρξεως τοῦ Φιλέα Φόγ, τῆς μονώσεως αὐτοῦ καὶ τῆς αἰφνιδίας του ἀναχωρήσεως, καὶ πρόδηλον ἐφάνη, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, προφασίζόμενος τὸν γύρον τοῦ κόσμου καὶ στηρίζων αὐτὸν ἐπὶ παράφρονος στοιχήματος, οὐδένα σκοπὸν εἶχεν ἄλλον ἢ νὰ παραπλανήσῃ τοὺς πράκτορας τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ὁπου ὁ πράκτωρ Φιξ δικαίως ἀνυπομονεῖ.

Ἴδου δὲ πῶς ἐστάλη τὸ ἀνωτέρω περὶ τοῦ Φιλέα Φόγ τηλεγράφημα.

Τὴν τετάρτην, 9 ὁκτωβρίου, ἀνεμένετο εἰς Σουέξ ἡ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην πρωΐν ὥραν ἀφιξίς τοῦ ἀτμοκινήτου *Μοργκολία*, τῆς Ἀνατολικῆς Ἑταιρίας, σιδηροῦ ἐλικοκινήτου σκάφους, χωρητικότητος δισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων τόνων, καὶ πεντακοσίων ἱππων δυνάμεως. Ἡ *Μοργκολία* ἔπλεε τακτικῶς ἀπὸ Βρινδησίου εἰς Βομβάην διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέξ. Ἦτο δ' ἐν τῶν ταχυτέρων ἀτμοκινήτων τῆς ἐταιρίας, καὶ εἶχε πᾶντοτε ὑπερβῆ τὴν κανονικὴν ταχύτητα τῶν δέκα μιλίων μετὰξὺ Βρινδησίου καὶ Σουέξ, καὶ τῷ ἐννέα καὶ πεντήκοντα τριῶν ἑκατοστῶν μετὰξὺ Σουέξ καὶ Βομβάης.

Ἀναμένοντες τὴν ἀφίξιν τῆς *Μοργκολίας*, ἄν-

δρες δύο περιεπάτουσαν ἐπὶ τῆς προκυμᾶρας, ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν ἰθαγενῶν καὶ ξένων, οἵτινες συρρέουσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, τὴν ἄλλοτε χωρίον, εἰς τὴν τὸ μέγα ἔργον τοῦ κ. Λεσσέψ σπουδαῖον ἐπιφυλάττει μέλλον.

Εἰς τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν ἦτο ὁ ἐν Σουέξ προξενικὸς πράκτωρ τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου, ὅστις, — παρὰ πάσας τὰς λυπηρὰς μαντείας τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως καὶ τὰς ἀπαισίας προρρήσεις τοῦ μηχανικοῦ Στέφενσον — ἐβόλεπε καθ' ἐκάστην ἀγγλικὰ σκάφη διαπλέοντα τὴν διώρυγα, καὶ βραχύνοντα οὕτω κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος παλαιὰν ὁδὸν μετὰξὺ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν.

Ὁ ἕτερος ἦτο βραχύς, ἰσχνὸς καὶ νευρικός ἄνθρωπος, νοήμονα ἔχων τὴν μορφήν καὶ μετὰ παραδόξου ἐπιμονῆς συσπῶν τὰς ὀφρὺς. Διὰ τῶν μακρῶν του βλεφαρίδων διέλαμπε βλέμμα ζωηρόν, οὐτινος ὅμως κατάρθου νὰ πνίγῃ ὁσάκις ἤθελε τὴν λάμψιν. Τὴν στιγμὴν δ' ἐκείνην κατήλεγε προφανῶς ἀνυπομονησίαν, περιπατῶν ἄνω καὶ κάτω ἐπὶ τῆς προκυμᾶρας, ὥσανεὶ ὁ τόπος δὲν ἐχώρει αὐτόν.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐκαλεῖτο Φιξ, ἦτο δ' εἰς τῶν μυστικῶν πρακτόρων τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας, οἵτινες εἶχον ἀποσταλῆ εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας, μετὰ τὴν γενουμένην ἐν τῇ τραπέζῃ τῆς Ἀγγλίας κλοπῇ. Ὄφειλε δὲ νὰ ἐπιτηρῇ μετὰ μεγίστης προσοχῆς πάντας τοὺς διὰ τοῦ Σουέξ διερχομένους ὁδοιπόρους, καὶ νὰ παρακολουθήσῃ ὅντινα τυχὸν ἤθελεν ὑπολάβει ὑποπτον, μέχρις οὗ ἀπεστέλλετο αὐτῷ ἑνταῖμα συλλήψεως.

Ἀκριβῶς πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε λάβει ὁ Φιξ παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς μητροπολιτικῆς Ἀστυνομίας σημείωσιν τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ὑποτιθεμένου αὐτοῦργου τῆς κλοπῆς, ἅτινα ἦσαν τὰ τοῦ διακεκριμένου ἐκείνου καὶ καλῶς ἐνδεδυμένου κυρίου, ὅστις εἶχε παρατηρηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πληρωμῶν τῆς τραπέζης.

Ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ, δελεαζόμενος προδήλως ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀμοιβῆς, ἥτις εἶχεν ἐπαγγελθῇ ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας, ἀνέμενε φυσικῶς μετ' ἀνυπομονησίας εὐνοήτου τὴν ἀφίξιν τῆς *Μοργκολίας*.

— Λέγστε, λοιπόν, κύριε πρόξενε, ἡρώτησε δεκάτην ἡδὴ φοράν, ὅτι τὸ ἀτμοκίνητον δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀργήσῃ;

— Ὁχι, κύριε Φιξ, ἀπήντησεν ὁ πρόξενος. Ἐσημειώθη χθὲς ἀπὸ τὸ Πορτ-Σαῖδ, καὶ τὰ ἐκατὸν ἐξήκοντα χιλιόμετρα τῆς διώρυγος δὲν εἶνε μέγα πρᾶγμα διὰ τόσον ταχὺ ἀτμοκίνητον. Σὰς ἐπαναλαμβάνω, ἡ *Μοργκολία* ἐκέρδησε πάντοτε τὴν ἀμοιβὴν τῶν εἰκοσιπέντε λιρῶν, τὰς ὁποίας διδὲι ἡ κυβερνήσις εἰς ὅσα ἀτμόπλοια καταπλέουν εἰκοσιτέσσαρας ὥρας πρὸ τῆς κανονικῆς.

— Τὸ ἀτμοκίνητον αὐτὸ ἔρχεται κατ'εὐθείαν ἀπὸ τὸ Βρινδησι; ἡρώτησεν ὁ Φιξ.

— Ἀπὸ τὸ Βρινδησι, μάλιστα, ὅθεν παρέλαβε τὸν φάκελλον τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἀνεχώρησε τὸ σάββατον εἰς τὰς πέντε τὸ βράδυ. Ἐχετε λοιπὸν ὑπομονήν· ὅπου καὶ ἂν εἶνε ἐφθασε. Δὲν ἡξεύρω ὅμως, μὰ τὴν ἀλήθειαν, πῶς θὰ κατορθώσετε, μὲ τὴν σημείωσιν αὐτὴν τῶν χαρακτηριστικῶν, τὴν ὁποίαν ἔχετε, ν' ἀναγνωρίσετε τὸν ἄνθρωπόν σας, ἂν ᾖ μετὰξὺ τῶν ἐπιβατῶν τῆς *Μοργκολίας*.

— Αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, κύριε πρόξενε, δὲν τοὺς ἀναγνωρίζομεν, ἀλλὰ τοὺς μυρίζομεθα. Ὁσφορησιν πρέπει νὰ ἔχῃ κανεῖς, καὶ ἡ ὀσφορὴς αὐτὴ ἡ ἰδική μας εἶνε καὶ ἀκοῇ συγχρόνως καὶ ὄρασις. Συνέλαβα εἰς τὴν ζωὴν μου πολλοὺς ἀπὸ τοὺς κυρίους αὐτούς, καὶ σὰς βεβαιῶ, ὅτι δὲν θὰ μοῦ φύγῃ, ἀρκεῖ νὰ ᾖ εἰς τὸ ἀτμόπλοιο.

— Τὸ εὐχόμαι, κύριε Φιξ, διότι πρόκειται περὶ κλοπῆς σπουδαίας.

— Τί λέγετε! Κλοπὴ θαυμασία, ὑπέλαβεν ὁ πράκτωρ ἐνθουσιώδης. Πενήντα πέντε χιλιάδες λίραι! Τέτοια τυχερὰ δὲν τὰ ἔχομεν καθ' ἡμέραν. Οἱ κλέπται κατήντησαν σήμερον μικροπρεπεῖς. Ἡ φυλὴ τῶν Σέπαρδ χάνεται, καὶ καταντᾷ νὰ κρεμῶνται ἄνθρωποι δι' ὀλίγα σελίνια.

— Οἱ λόγοι σας μ' ἀρέσουν, κύριε Φιξ, ἀπεκρίθη ὁ πρόξενος, καὶ σὰς εὐχόμαι ἀπὸ καρδίας νὰ ἐπιτύχετε. Ἀλλὰ, σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, τὸ πρᾶγμα μοῦ φαίνεται δύσκολον. Ἠξέυρετε ὅτι, κατὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τὰ ὁποῖα ἐλάβετε, ὁ κλέπτης σας ὁμοιάζει ἐντελῶς μὲ τίμιον ἄνθρωπον;

— Οἱ μεγάλοι κλέπται, κύριε πρόξενε, ἀπὴντησε δογματικῶς ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ, ὁμοιάζουσι πάντοτε μὲ τίμιους ἀνθρώπους. Ἐννοεῖτε, ὅτι ὅσοι ἔχουν ἐξωτερικὸν κλέπτου ἀναγκάζονται νὰ μένουν τίμιοι, διὰ νὰ μὴ συλλαμβάνωνται. Αἱ ἐντιμοὶ φυσιογνωμίαι εἶνε αἱ μᾶλλον ὑποπτοί. Ἡ ἐργασία εἶνε δύσκολος, τὸ ὁμολογῶ, καὶ δὲν εἶνε πλέον τέχνη, ἀλλὰ σχεδὸν ἐπιστήμη.

Βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ὁ κύριος οὗτος Φιξ εἶχεν ἰκανὴν δόσιν φιλαυτίας.

Ἐν τούτοις ἡ προκυμᾶ βαθυμυδὸν ἐξωογονεῖτο. Ναῦται διαφόρων ἐθνικοτήτων, ἔμποροι, μεσίται, ἀχθοφόροι, φελλάχοι συνέρρον πανταχόθεν. Ἡ ἀφίξις τοῦ ἀτμοκινήτου ἀνεμένετο πλέον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

Ὁ καιρὸς ἦτο ὥρατος, ἀλλ' ἔπνεεν ἄνεμος ἀνατολικός, καὶ ὁ ἀῆρ ἦτο ψυχρός. Μιναρῆδες τινὲς διεκρίνοντο ὑπεράνω τῆς πόλεως, ὑπὸ τὰς ὠχρὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, πρὸς μεσημβρίαν δὲ κρηπίς δισχιλίομετρος ἐξετείνετο ὡς βραχίων ἐπὶ τοῦ ὅρου τοῦ Σουέξ. Ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς Ἐρυθρᾶς ἐκυλινδοῦντο ἀλιευτικὰ τινὰ ἢ ἀκτο-

πλοῦντα σκαφίδια, ὧν πολλὰ διετῆρσαν τὸ κομψὸν σχῆμα τῆς ἀρχαίας νηός.

Περιερχόμενος τὸ πλήθος ἐκεῖνο ὁ Φιξ, παρῆται, ἐκ συνηθείας, ταχέως καὶ ὑπόδρα τοὺς παρερχομένους.

Ἦτο ἡ ὥρα δεκάτη καὶ ἡμίσεια.

— Μὰ δὲν θὰ ἔλθῃ λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἀτμοκίνητον; ἀνέκραξεν, ἀκούων σημαῖνον τὸ ὠρολόγιον τοῦ λιμένος.

— Δὲν θὰ εἶνε πλέον μακράν, ἀπήντησεν ὁ πρόξενος.

— Πόσας ὥρας μένει εἰς τὸ Σουέξ; ἡρώτησεν ὁ Φιξ.

— Τέσσαρας ὥρας, διὰ νὰ ἐπιβιβάσῃ ἄνθρωπας. Ἀπὸ τὸ Σουέξ εἰς τὸ Ἄδεν, τὸ ἄκρον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἶνε χίλια τετρακόσια μίλια, καὶ χρειάζεται ἰκανὴ προμήθεια καυσίμου ὕλης.

— Καὶ ἀπὸ τὸ Σουέξ πηγαίνει κατ'εὐθείαν εἰς τὴν Βομβάην;

— Κατ'εὐθείαν, χωρὶς νὰ μεταβιβάσῃ οὐτ' ἐπιβάτας οὐτ' ἔμπορεύματα.

— Τότε λοιπόν, εἶπεν ὁ Φιξ, ἂν ὁ κλέπτης ἔλαβεν αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἀτμοκίνητον, θὰ ἔχει βέβαια σχέδιον ν' ἀποβιβάσῃ εἰς τὸ Σουέξ, διὰ νὰ μεταβῇ δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὰς ὀλλανδικὰς ἢ γαλλικὰς ἀποικίας τῆς Ἀσίας. Διότι θὰ γνωρίζει ἀναμφιβόλως, ὅτι δὲν ἔμπορεῖ νὰ ᾖ ἀσφαλὴς εἰς τὰς Ἰνδίας, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Ἐκτὸς ἂν ᾖ πολὺ πανοῦργος ἄνθρωπος, εἶπεν ὁ πρόξενος. Γνωρίζετε ὅτι ἐγκληματίας ἄγγλος κρύπτεται καλλίτερα ἐντὸς τοῦ Λονδίνου παρὰ εἰς ξένον τόπον.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, οἵτινες παρέσχον ἀφορμὴν πολλῶν σκέψεων εἰς τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ὁ πρόξενος μετέβη εἰς τὸ ἐγγὺς γραφεῖόν του. Ὁ Φιξ ἀπέμεινε μόνος, τὸ δὲ παράδοξον προαίσθημα, ὅτι ὁ κλέπτης του ἔμελλε νὰ ᾖ μετὰξὺ τῶν ἐπιβατῶν τῆς *Μοργκολίας*, ἐνέβαλλεν αὐτὸν εἰς μεγίστην νευρικὴν ταραχήν. Ἀληθῶς δέ, ἂν ὁ ἐνοχός, καταλιπὼν τὴν Ἀγγλίαν, μετέβαιεν εἰς τὸν νέον κόσμον, εἶχε προτιμήσει βεβαίως τοῦ διαπλοῦ τοῦ Ἀτλαντικοῦ τὴν διὰ τῶν Ἰνδιῶν ὁδόν, ἥτις ὀλιγώτερον καὶ πολὺ δυσκολώτερον ἡδύνατο νὰ ἐπιτηρηθῇ.

Ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ δὲν κατάρθωσε νὰ σκεφθῇ ἐπὶ μακρόν, διότι ὅστις συριγμοὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀτμοκινήτου. Ἀπαντῶν τὸ σμήνος τῶν ἀχθοφόρων καὶ τῶν φελλάχων ὤρμησαν εἰς τὴν προκυμᾶν ἐν τύρῃ καὶ θορύβῳ, οἵτινες οὐδόλως ἦσαν ἐνθαρρυντικοὶ διὰ τὰ μέλη καὶ τὰ σκεῦα τῶν ἐπιβατῶν. Δεκάς δὲ λέμβων κατέλιπον τὴν ἀκτὴν καὶ κατηυθύνθησαν εἰς ὑπάντησιν τῆς *Μοργκολίας*.

Μετ' ὀλίγον ἐφάνη τὸ γιγάντειον σκάφος τοῦ πλοῦ διαπλέον τὰς ὀχρὰς τῆς διώρυγος, καὶ

ἡ ἐνδεκάτη ὥρα ἐσήμαιναν, ὅτε ἡγκυροβόλησεν, ἐνθ' ὃ ἀτμός του διέφυγε παταγωδῶς διὰ τῶν ἐξατμιστικῶν σωλήνων.

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ ἐπιβατῶν, οἱ μὲν ἔμειναν ἐπὶ τῆς γεφύρας θεώμενοι τὸ γραφικὸν τῆς πόλεως πανόραμα, οἱ δὲ ἀπέβησαν ἐπὶ τῶν προσελθόντων ἀκατίων.

Ὁ Φίξ ἐξήταζεν ἐπιμελῶς πάντας τοὺς ἀποβιβαζομένους. Τὴν στιγμήν δ' ἐκείνην εἰς ἐξ αὐτῶν τὸν ἐπλησίασεν, ἀποθῶν βρωμαλέως τοὺς φελλάχους, οἵτινες εἶχον ἐπιπέσει κατ' αὐτοῦ, προσφέροντες τὴν ὑπηρεσίαν τῶν, καὶ τὸν ἠρώτησεν εὐγενῶς, ἂν ἡδύνατο νὰ τοῦ δείξῃ τὸ γραφεῖον τοῦ ἀγγλικοῦ Προξενείου. Ἐκράτει δὲ οὗτος συνάμα καὶ διαβατήριον, ἐφ' οὗ ἐπεθύμει ἀναμφιβόλως νὰ θέσῃ τὴν βρετανικὴν ἐπιθεώρησιν.

Ὁ Φίξ ἔλαβεν ἑρμεμφύτως τὸ διαβατήριον, καὶ διὰ ταχέος του βλεψύματος ἀνέγνω τὰ χαρακτηριστικά του κομιστοῦ. Τρόμος κατέλαβε τὴν χεῖρά του καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπροδίδετο. Τὰ ἐπὶ τοῦ διαβατηρίου χαρακτηριστικά ἦσαν ἀπαράλλακτα πρὸς τὰ σταλέντα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας.

— Δὲν εἶνε ἰδικόν σας διαβατήριον αὐτό; ἠρώτησε τὸν ἐπιβάτην.

— Ὁχι, ἀπάντησεν οὗτος· εἶνε τοῦ αὐθέντου μου.

— Καὶ ὁ αὐθέντης σου ποῦ εἶνε;

— Ἐμεινεν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον.

— Ἀλλὰ, ὑπέλαβεν ὁ πράκτωρ, πρέπει νὰ παρουσιασθῇ μόνος του εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Προξενείου, διὰ νὰ δειχθῇ ἡ ταυτότης του.

— Πῶς; εἶνε ἀνάγκη;

— Ἀπαραίτητος.

— Καὶ ποῦ εἶνε τὸ γραφεῖον;

— Ἐκεῖ, εἰς τὴν γωνίαν τῆς πλατείας, ἀπῆντησεν ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ, δεικνύων οἰκίαν ἀπέχουσαν διακόσια περίπου βήματα.

— Τότε πηγαίνω νὰ ζητήσω τὸν αὐθέντην μου, ὅστις ὅμως δὲν θὰ εὐχαριστηθῇ βέβαια ἀπὸ αὐτὸν τὸν περίπατον.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἐπιβάτης ἐχαιρέτισε τὸν Φίξ, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ὁπερ ἀποδεικνύει τὸ ἀστυνομικὸς ἀνωφελὲς τῶν διαβατηρίων.

Ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ κατέβη πάλιν εἰς τὴν προκυμαίαν, καὶ ἐτράπη ταχὺς πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ προξένου. Εἰσῆλθον δὲ πάραυτα, ζητήσας τοῦτο κατεπειγόντως.

— Κύριε πρόξενε, τῷ εἶπε, χωρὶς τινος ἄλλου προσμίου, ἔχω ἰσχυροὺς λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ὁ φίλος εἶνε μετὰ τῶν ἐπιβατῶν τῆς Μογγολίας.

Καὶ διηγήθη τὰ μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὑπηρετοῦ περὶ διαβατηρίου λεχθέντα.

— Πολὺ καλὰ, κύριε Φίξ, ἀπῆντησεν ὁ πρόξενος. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ κατεργάρη. Ἰσως ὅμως δὲν θὰ ἔλθῃ εἰς τὸ γραφεῖόν μου, ἂν ᾔνε ὅτι ὑποθέτετε. Οἱ κλέπτει δὲν ὀρέγονται ν' ἀφίνουν ὀπίσω τῶν ἔγνων τῆς διαβάσεώς των, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ προσαγωγὴ διαβατηρίου δὲν εἶνε πλέον ὑποχρεωτική.

— Ἄν ᾔνε ἀνθρώπος πονηρὸς, κύριε πρόξενε, ὡς πρέπει τις νὰ ὑποθέσῃ, θὰ ἔλθῃ.

— Νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ διαβατήριόν του;

— Μάλιστα. Τὰ διαβατήρια σήμερον δυσκολεύουν μόνον τοὺς τιμίους ἀνθρώπους καὶ εὐκολύνουν τὴν φυγὴν τῶν ἀτίμων. Σὰς βεβαιῶ, ὅτι αὐτὸς θὰ ἔγῃ τὸ διαβατήριόν του τακτικώτατον, ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ τὸ ἐπιθεωρήσετε.

— Διατί ὅχι; Ἄν τὸ διαβατήριον εἶνε τακτικόν, ἀπῆντησεν ὁ πρόξενος, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῶ τὴν ἐπιθεώρησιν.

— Ἐν τούτοις, κύριε πρόξενε, πρέπει νὰ κρατήσω ἐδῶ αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον, ἕως ὅτου λάβω ἐνταλμα συλλήψεως ἀπὸ τοῦ Λονδίνου.

— Αὐτὸ εἶνε ἰδική σας ὑπόθεσις, κύριε Φίξ. Τὸ κατ' ἐμέ, δὲν δύναμαι...

Ὁ πρόξενος δὲν εἶχε τελειώσει τὴν φράσιν του, ὅτε ἡκούσθη κτύπος εἰς τὴν θύραν τοῦ γραφείου του, καὶ ὁ κλητὴρ εἰσῆγαγε δύο ξένους, ὧν εἷς ἦτο ἀκριβῶς ὁ ὑπηρετὴς ἐκεῖνος, μεθ' οὗ εἶχε συνδιαλεχθῇ ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ.

Ἦσαν ἀληθῶς κύριος καὶ ὑπηρετὴς, ὧν ὁ πρῶτος προσήγαγε τὸ διαβατήριόν του, καὶ παρέκάλεσε λακωνικῶς νὰ ἐπιθεωρηθῇ.

Ὁ πρόξενος ἔλαβε τὸ διαβατήριον καὶ ἀνέγνω αὐτὸ προσεκτικῶς, ἐνθ' ὃ Φίξ παρετήρει ἀπὸ τινος γωνίας, ἢ μᾶλλον κατέτρωγε διὰ τῶν βλεμμάτων του τὸν ξένον.

Ἀφοῦ ὁ πρόξενος ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν,

— Εἴθε ὁ κύριος Φιλέας Φόγ; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ εὐπατρίδης.

— Καὶ ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶνε ὑπηρετὴς σας;

— Μάλιστα. Γάλλος, ὀνομαζόμενος Πονηρίδης.

— Ἐρχεσθε ἀπὸ τὸ Λονδίνον;

— Μάλιστα.

— Καὶ πηγαίνετε;

— Εἰς τὴν Βομβάην.

— Πολὺ καλὰ, κύριε. Γνωρίζετε, ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις εἶνε περιττή, καὶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πλέον ἡ προσαγωγὴ τοῦ διαβατηρίου.

— Τὸ γνωρίζω, ἀπῆντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, ἀλλ' ἐπιθυμῶ ἐν τούτοις νὰ βεβαιωθῇ διὰ τῆς ἐπιθεωρήσεώς σας ἡ ἐντεῦθεν διάθεσίς μου.

— Ἔστω.

Καὶ ὁ πρόξενος ὑπέγραψεν, ἐχρονολόγησε καὶ ἐσφράγισε τὸ διαβατήριον. Ὁ κ. Φόγ ἐπλήρωσε τὰ δικαιώματα τῆς ἐπιθεωρήσεως, καὶ ψυχρῶς χαιρετίσας ἀπῆλθεν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦ του.

— Ἀἱ; λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

— Τί νὰ σὰς εἰπῶ; φαίνεται ἐντιμότερος ἀνθρώπος.

— Πιθανόν, ἀπῆντησεν ὁ Φίξ, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Δὲν σὰς φαίνεται, κύριε πρόξενε, ὅτι ὁ φλεγματικὸς αὐτὸς κύριος ὁμοιάζει ἀπαράλλακτα μὲ τὸν κλέπτην, τοῦ ὁποῦ ἐλάβον τὰ χαρακτηριστικά;

— Συμφωνῶ, ἀλλ' ὡς γνωρίζετε, τὰ χαρακτηριστικά...

— Θὰ τὴν καθάρίσω αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν! ὑπέλαβεν ὁ Φίξ. Ὁ ὑπηρετὴς μου φαίνεται πλέον εὐανάγνωστος ἀπὸ τὸν αὐθέντην. Ἐπειτα εἶνε καὶ γάλλος, καὶ δύσκολα κρατεῖ τὴν γλῶσσάν του. Ἀναβλεπόμεθα μετ' ὀλίγον, κύριε πρόξενε. Ταῦτα εἰπὼν ὁ πράκτωρ ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Πονηρίδου.

Ὁ κ. Φόγ ἐν τούτοις ἐξελθὼν τοῦ Προξενείου κατευθύνθη πρὸς τὴν προκυμαίαν, καὶ δούς παραγγελίαν τινὰς εἰς τὸν ὑπηρετὴν του, ἐπέβη ἀκατίου, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον καὶ κατέβη εἰς τὸν θαλαμίσκον του. Ἐλαβε δὲ μικρὸν σημειωματάριον, ἐφ' οὗ ὑπῆρχον ἀναγεγραμμένα τὰ ἐπόμενα:

«Ἀναχώρησις ἐκ Λονδίνου τὴν Τετάρτην, 2 ὁκτωβρίου, εἰς τὰς 8,45 τῆς ἐσπέρας.

»Ἀφίξις εἰς Παρισίους τὴν Πέμπτην, 3 ὁκτωβρίου, εἰς τὰς 7,20 τῆς πρωῒας.

»Ἀναχώρησις ἐκ Παρισίων τὴν Πέμπτην, εἰς τὰς 8,40 τῆς πρωῒας.

»Ἀφίξις εἰς Τουρίνον διὰ τοῦ Μον-Σενί τὴν Παρασκευὴν, 4 ὁκτωβρίου, εἰς τὰς 6,35 τῆς πρωῒας.

»Ἀναχώρησις ἐκ Τουρίνου τὴν Παρασκευὴν, εἰς τὰς 7,20 τῆς πρωῒας.

»Ἀφίξις εἰς Βρινδῆσιον, τὸ Σάββατον, 5 ὁκτωβρίου, εἰς τὰς 4 τὸ βράδυ.

»Ἐπιβίβασις εἰς τὴν Μογγολίαν αὐθημερὸν εἰς τὰς πέντε.

»Ἀφίξις εἰς Σουέξ τὴν Τετάρτην 9 ὁκτωβρίου εἰς τὰς 11 π. μ.

»Σύνολον τῶν δαπανηθεισῶν ὥρων 158 1/2, ἢτοι ἡμέραι 12 καὶ ἡμίσεις.»

Ὁ κ. Φόγ ἐνέγραψε τὰς ἡμερομηνίας ταύτας ἐπὶ δρομολογίου, διηρημένου εἰς στήλας, καὶ ἐμφαίνοντος, — ἀπὸ τῆς 2 ὁκτωβρίου μέχρι τῆς 21 δεκεμβρίου — τὸν μῆνα, τὴν ἡμέραν, καὶ τὰς κανονικὰς καὶ πραγματικὰς ἀφίξεις εἰς ἕκαστον τῶν κυρίων σημείων τοῦ δρόμου του, ἢτοι Παρισίους, Βρινδῆσιον, Σουέξ, Βομβάην, Καλκούταν, Σιγγαπὸρ, Χόγγ-Κόγγ, Ἰοκοχάμαν, Ἀγχιον Φραγκίσκον, Νέαν Ἰόρκην, Λίβερπουλ καὶ Λονδίνον. Ἐπὶ τοῦ δρομολογίου δὲ τούτου ἡδύνατο οὕτω νὰ ἀθροίσῃ τὸ προκύπτον ἐκαστοτε χρονικὸν κέρδος ἢ τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν, καὶ νὰ γνωρίζῃ ἂν προσέτρεχεν ἢ καθυστέρει.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, Τετάρτην, 9 ὁκτωβρίου, ἐνέγραψε τὴν εἰς Σουέξ ἀφίξιν του, ἥτις, συμπιπτούσα πρὸς τὴν κανονικὴν, οὔτε κέρδος παρείχεν αὐτῷ, οὔτε ζημίαν.

Εἶτα διέταξε πρόγευμα ἐν τῷ θαλάμῳ του· ὡς πρὸς τὴν πόλιν δέ, οὐδ' ἐσχέθη καὶ νὰ τὴν ἴδῃ, ὧν ἐκ τῶν ἀγγέλων ἐκείνων, οἵτινες στέλλουσι τοὺς ὑπηρετάς των νὰ ἐπισκερῶσι τοὺς τόπους οὓς διέρχονται.

[Ἐπὶ συνέχισι.]

ΦΥΛΑΚΑΙ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑ,

Ἡ Ἰαπωνία, χώρα, πρὸ τινος ἐτι χρόνου, ὑπὸ σύστημα διοικήσεως ἡμιβαρβάρου διατελοῦσα, ἤρξατο γενναῖα βήματα χωροῦσα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου. Ὁφείλει δὲ τὴν ἐκτακτὸν βελτίωσιν αὐτῆς ἐν τῇ διοικήσει, καὶ τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατοίκων αὐτῆς, εἰς τὴν νοήμονα καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν τῶν κυβερνώντων αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀρχοντος μέχρι τοῦ ἐσχάτου ὑπαλλήλου ἀφωσιωμένων εἰς τὴν πιστὴν τοῦ καθήκοντος αὐτῶν ἐκπλήρωσιν καὶ εἰς τὴν ἐνδραχῇ μερίμναν, πρὸς κραταίωσιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου. Καὶ ἡ Ἰαπωνία ἀπόδειγμα ἔρχεται οὕτω πρόσθετον ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας αὐτῆς, ὅτι τῆς εὐδοκίμησης τῶν καλῶν, ἐν τινι χώρᾳ, οὐχὶ μικρὸν ὀφείλεται τοῖς κυβερνῶσιν αὐτῆς, τῇ τιμιότητι αὐτῶν καὶ τῇ ἀφοσιώσει εἰς τὸ ἔργον τῆς προόδου.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ παγκοσμίᾳ ἐκθέσει τῶν Παρισίων, ἡ Ἰαπωνία ἐφέλκυσε τὰ ὄμματα πάντων τῶν ἐπισκεψαμένων τὴν θαυμασίαν αὐτὴν πανήγυριν τῆς εἰρήνης. Διὰ τῶν ἐκθεμάτων αὐτῆς, ἡ Ἰαπωνία ἐμαρτύρησεν, ὅτι ἐργάζεται, καὶ ἐργάζεται μάλιστα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν κατακτῆσεων τοῦ νεωτάτου πολιτισμοῦ, ὅτι δ' ἐντεῦθεν εἶναι χώρα, ἡσφαλισμένον ἔχουσα εὐδαιμον μέλλον· διότι ἀληθῶς μόνῃ τῇ λαῷ, τῷ τακτικῶς ἐργαζομένῳ καὶ ἐπιστημονικῶς χωροῦντι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ἡσφαλισται μέλλον μεγαλείου καὶ εὐημερίας.

Ἀλλὰ τίς ἠθελε πιστεύσει, ὅτι ἡ Ἰαπωνία, διὰ μόνης τῆς δραστηρίας ἐνεργείας τῶν κυβερνώντων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ἄλλων σημείων προήχθη εἰς δυνάμειν πολλοὶ εὐρωπαϊκοὶ λαοί, ἐπὶ πολιτισμῷ ἀνωτέρῳ ἀπ' αἰώνων καυχόμενοι, δὲν προήχθησαν ἐτι; Ἡ χώρα, ἐν ᾗ πρὸ τινος ἐτι χρόνου, ἡ περὶ ποινῶν θεωρία ἐσῆρξεν ἐπὶ τῆς ἐκδικήσεως, καὶ συνεπῶς ἐπεζητεῖτο ἡ βάσανος τῶν παραβαίνοντων τοὺς ποινικοὺς νόμους, ὡς τὸ ἰσχυρότατον τῆς ἐξιλεώσεως ὄργανον, ἡ Ἰαπωνία ἀπεδέχθη καὶ ἐφάρμοσε σύστημα φυλάκων, ὁποῖον δὲν ἔχουσιν εἰσέτι πολλοὶ εὐρωπαϊκοὶ λαοί, τὴν χριστιανικὴν πίστιν ἀπ' αἰώνων γεραίρουσαι καὶ εἰθιμέναι ν' ἀποκαλῶσι βραβάρους τοὺς λαοὺς τῆς ἄλλης Ἀνατολῆς. Ἐνθ' ἐν τῇ χριστιανικῇ Εὐ-

ρώπη, φερούση ως κληρονομίαν ἀναμνήσεις προαιωνίου πολιτισμοῦ, κηρύσσοντος τὴν ἰσότητά τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ διδάσκοντος τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν φιλάνθρωπίαν, πολλαχοῦ, σὴ μέρων ἔτι, μετὰ τόσῃν λάμπειν ἐκπολιτιστικῇν, οὐ κατὰ δίκην, καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ ὑπόδικοι κλείονται, ἐν φυλακαῖς καθύρτοις, ἡρεπώμεναι, συσσωρεύονται δὲ φύρδην μίγδην ἐν δωματίοις ὧσ' ἔνεστι πλείονες ἄνθρωποι, ὅπως ἐν βαράνοις βαθμυδὸν καὶ κατ' ὀλίγον μεταβληθῶσιν εἰς ἀναπνέοντας σκελετούς, πρὶν ἢ ἐκπνέουσιν ἐν δυνάμει πείνης, φθειρίδας καὶ παντοειδῶν νοσημάτων ἀπεχθῶν ἐν ἡ χριστιανικῇ Εὐρώπῃ τοιαύτην πολλαχοῦ παριστᾷ τὴν εἰκόνα τῶν φυλακῶν, ἐν τῇ Ἰαπωνίᾳ, πρὸ ἑτῶν, ἀκμάζει καὶ εὐδοκίμει σύστημα φυλακίσεως κατὰ γράμμα σφριζόμενον ἐπὶ τῶν παραγγελμάτων, ἅτινα ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦ Δικαίου διετύπωσαν, ἐν ἀθανάτοις συγγράμμασιν, ἐφήρμοσαν δ' ἐν μέρει πολλὰ ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, καὶ ἄλλαι χριστιανικαὶ τῶν τοῦ νέου κόσμου.

Ἡ γαλλικὴ *Εφημερίς τῶν Συζητήσεων*, ἐν τινι τῶν φύλλων αὐτῆς, ἐδημοσίευσεν διδασκτικὴν τινα ἀφήγησιν, περὶ τῶν παρὰ τὴν Τόκιο τῆς Ἰαπωνίας ἰδρυμένων φυλακῶν, γραφεῖσαν παρὰ τοῦ εἰς Ἰαπωνίαν Πρέσβευος τοῦ Βελγίου, περιουδέναντος καὶ περιγράφαντος τὴν χώραν, ἐν ἣ ἀντιπροσωπεύει τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Ἑλλήνις, διακρινόμενη ἐπὶ παιδείᾳ ἐξόχῃ καὶ ὑπὸ εὐγενοῦς αἰετοῦ αἰσθημάτων ἐμπνευμένη, ἤξιωσε νὰ μεταφράσῃ τὸ περὶ τῶν φυλακῶν τῆς Ἰαπωνίας κείμενον τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος, καὶ ν' ἀποστείλῃ ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν.

Προθύμως καταχωρίζοντες τὸ διδασκτικώτατον κείμενον τοῦτο, εὐχόμεθα, ἵνα καὶ ἡ Ἑλλάς μὴ ὑστερήσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ συστήματος τῶν φυλακῶν, διότι ἀληθῶς αἱ φυλακαὶ παρ' ἡμῖν εἰσὶν ἀνάξαι ὅπως νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα φυλακῶν λαοῦ χριστιανικοῦ καὶ πεπολιτισμένου. Εἶναι ὄντως θλιβερόν, ὅτι ὑπάρχουσιν ἡμελημένοι αἱ φυλακαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις πρώτη ἀνέγραψε τὰς ὡραιότερας σελίδας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλάνθρωπίας καὶ τῆς σεμνῆς πολιτείας. Ἐχομεν δὲ δι' ἐλπίδος, ὅτι ἐσήμανεν ἡ ὥρα τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ κλάδου τούτου, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι. Αἱ ἐν τῇ Βουλῇ ἐσχάτως ἠχήσαναι φωναί, ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως φυλακῶν, κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς ἐπισήμης καὶ τῆς ἀληθοῦς δικαιοσύνης, ἡ πανταχόθεν ἐκδηλουμένη ἐφεσις πρὸς ἐπίτευξιν τούτου, καὶ ἡ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν ἀποδειχθεῖσα προθυμία, ὅπως χειραγωγῇ τὰς τοιαύτας τάσεις, στερεοῦσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἡ κοιτίς τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ καὶ ἡ πρωτότοκος τοῦ Χριστιανισμοῦ χώρα ἐπὶ μακρὸν δὲν θὰ ἔρχεται πολλῶ τῆς Ἰαπωνίας ὁπισθεν εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, ὅτι δὲ ταχέως θὰ ἴδωμεν ἐπὶ τέλους

ἀνιδρυόμενας καὶ ἐν Ἑλλάδι φυλακάς, ὧν θὰ ἐξέρχεται ὁ ἐν αὐταῖς ἐγκλειόμενος, οὐχὶ κακουγότερος ἢ ὁποῖος ἦν, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν, ἀλλὰ βελτιωμένος καὶ ὅσῃ ἔνεστι χρεῖσμον τῇ κοινωνίᾳ μέλος.

Τ. Φ.

[Ἴδου τὸ ἐκ τῆς *Εφημερίδος τῶν Συζητήσεων* μεταφρασθὲν κείμενον, περὶ τῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ φυλακῶν, ἐξηγούμενον, ὃ ἐκ τινος περὶ τῆς χώρας ταύτης περιγραφῆς τοῦ Βέλγου πρέσβευος.]

«Ἡ εἰρκτὴ τοῦ Τζουκουδά, κειμένη ἐπὶ νήσου, πλησίον τῆς Τόκιο, ἰδρύθη παρὰ τοῦ Ἰάπωνος στρατηγῶν Καβάγης, διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ὅστις μεταβὰς πρῶτον εἰς Εὐρώπην, ὅπως σπουδάσῃ τὸ ζήτημα τῶν φυλακῶν παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν, ἀπεφάσισε νὰ εἰσάξῃ εἰς Ἰαπωνίαν σύστημα φυλακίσεως φιλάνθρωπικὸν ἅμα δὲ καὶ προσοδοφόρον τῷ Κράτει.

«Τῇ συναινέσει τῆς Κυβερνήσεως, ἀνήγειρεν οὗτος, πρὸ πέντε ἐτῶν περίπου, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἀστυνομίας, μέγα κατὰστημα φυλακῆς, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἕκαστος τῶν καταδίκων θέλει συντελεῖ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὰ ἐξόδα τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλακῶν ἢ ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος τούτου ἀνέρχεται ἤδη εἰς 246, μὲ μνηστῶν μισθὸν φρ. 8390, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ μισθοῦ ἑνὲα χειρουργῶν.

«Τὸ ἐμβαδὸν τῆς ὅλης φυλακῆς εἶναι 19 πλέθρων, τοῦ δὲ κτιρίου τεσσαρῶν. Ἐν ἔτει 1877, τὰ ἐξόδα τῆς συντηρήσεως αὐτῆς ἀνέβησαν εἰς 485,000 φρ., τὰ δὲ ἐσοδα εἰς 375,000. Οὕτως ἡ εἰρκτὴ τοῦ Τζουκουδά ἀπεζημίωσε τὸ Κράτος διὰ τὸ πλεῖστον τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεώς της. Τὸν λήξαντα Μάρτιον, ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ ἦσαν ἐγκλεισμένοι 3390 κατάδικοι, ὧν 104 γυναῖκες.

«Ἡ πρώτη αἴθουσα, εἰς ἣν μᾶς εἰσῆγαγον, περιεῖχε πράγματα παντὸς εἴδους, κατεσκευασμένα ὑπὸ τῶν φυλακισμένων, κυτῖα ἀπὸ ἰλάκ, εἰκόνας, λαβίσκους, ἀλεξιφλόγια μεταξωτὰ καὶ χάρτινα, λεπτὰ πῆλινα ἀγγεῖα, ὑφάσματα βαμβακερά, ἀλεξιβρόχια, ῥάβδους, δίσκους, ὑποδήματα.

«Αἱ τιμαὶ σημειοῦνται ἐφ' ἐκάστου πράγματος, καὶ δύναται τις ν' ἀγοράσῃ πλεῖστα ὅσα τούτων, εὐθηνότερον ἢ ἐν ταῖς ἀγοραῖς τοῦ Τόκιο καὶ τῆς Ἰοκοχάμας.

«Πρῶτον ἐπεσκέφθημεν τὸ σχολεῖον τῶν νεαρῶν καταδίκων. Ἐν τῷ μέσῳ αἰθούσης εὐρυχώρου καὶ ὑφορόφου, 30 ἄρρενα 12-18 ἐτῶν, ἐκάθηντο ἐμπροσθεν ἀναλογίων, ἀποστηθίζοντα τὰ μαθήματά των. Ἐφερον τὸ κίτρινον τῆς φυλακῆς ἐνδυμα, ἀπὸ χονδρὸν λινὸν ὑφασμένον καὶ βεβαμμένον παρ' αὐτῶν τῶν δεσμίων. Διηροῦντο εἰς δύο τάξεις, ὑπὸ δύο καθηγητὰς ἐκλελεγμένους μεταξὺ τῶν δεσμίων. Τοὺς διέταξαν ν' ἀναγνώσωσιν ἐνώπιον ἡμῶν ἀγγλικά καὶ ἰαπω-

νικά, ν' ἀριθμῶσι καὶ νὰ γράψωσι. Οἱ νεαροὶ ἐγκληματῖαι, καθαρῶς καὶ καλῶς τρεφόμενοι, ἐφαίνοντο ἀπολαύοντες ἀνθρώπινος υγιείας.

«Ἐν τῇ παρακειμένῃ αἰθούσῃ, ἐπεδείχθη ἡμῖν τὸ τυπογραφεῖον, ἐν ᾧ διὰ πιεστηρίων εὐρωπαϊκῆς καὶ ἰαπωνικῆς ἐφευρέσεως ἐκτυποῦνται καὶ τὰ εἰς τὴν Σχολὴν χρήσιμα ἐγχειρίδια.

«Τὸ τμήμα τῆς ὑποδηματοποιείας ἡριθμεῖ 40 ὑποδηματοποιούς, ἐργαζομένους διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ μηχανῆς. Οὕτω τὰ ὑποδήματα τῆς Ἀστυνομίας τῆς πρωτευούσης ἐξεργάζονται ἐν αὐτῷ. Καὶ ὁ στρατηγὸς Καβάγης αὐτὸς ὠφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ὅπως παραγγείλῃ ζεῦγος ὡραίων ὑποδημάτων.

«Μετέπειτα διήλθομεν διὰ τοῦ τμήματος τῶν ἀλεξιβροχίων, ἐν ᾧ χιλιάδες τοιούτων κατασκευάζονται, ἐπὶ παραγγελίᾳ καὶ κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν σχῆμα.

«Ἐν κτιρίῳ, κατὰ τὸ ἡμισυ διὰ τὴν σιδηρουργίαν καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ διὰ τὴν ξυλουργίαν ὠρισμένῳ, ἐργάται ἐσφυρηλάτουν τὸν σιδηρον, πλησίον ἄλλων, οἵτινες ἐπλεον ἔδρας ἐκ ψιάθου ἢ ἔθετον ἐπὶ τῶν ἐπίπλων λεπτὰ στρώματα ἐκ ἰλάκ.

«Μακρότερον οἱ δέσμοι κατεσκευάζον ἀγτλίας. Πανταχοῦ κατεδεικνύετο, ὅτι ἐγένετο φροντὶς ὅπως χρησιμοποιοῦσιν ὅσῃ ἔνεστι κάλλιον αἱ διαστάσεις τοῦ κτιρίου.

«Πλησίον τοῦ σιδηρουργείου εὐρίσκεται ὀρνιθοτροφεῖον, ἐνθα τρέφονται ἐπιμελῶς πτηνὰ παντὸς εἴδους.

«Ἡ κυριώτερα καὶ ἐπικερδέστερα βιομηχανία τῆς εἰρκτῆς εἶναι τὸ κεραμοουργεῖον, ὅπερ ἀπασχολεῖ 300 ἐργάτας. Ὁ ἄργιλος μεταφέρεται ἀπὸ τὰ περίχωρα τῆς Τόκιο. Οἱ κέραμοι πωλοῦνται πρὸς 20 φρ. τὴν χιλιάδα. Καλὸς ἐργάτης δὲ δύναται νὰ ἐτοιμάσῃ 1200 ἐντὸς ὁκτώ ὥρων.

«Ἀφοῦ ἐπεσκέφθημεν τὸ τμήμα τῶν τεκτόνων, τὰ μαγειρεῖα, τὸ παράπηγμα ὅπου καθαρίζεται τὸ ὄρυζιον, τὰ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κηρίων, ἔστημεν ἐν τῷ τῶν βαμβακοεκκοκιστῶν. Μεταξὺ τῶν καταδίκων τοῦ τμήματος τούτου εὐρίσκετο Κινέζος, διαπράξας τὸ ἐγκλημα τοῦ νὰ καπνίσῃ ὄπιον, ἐγκλημα αὐστηρότατα τιμωρούμενον ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ὁ ἀτυχὴς οὗτος ὑφίσταται ἐπὶ τούτῳ ποινὴν φυλακίσεως ἔτους ὅλου. Μᾶς ἐφάνη μ' ὅλον τοῦτο τίμιος καὶ δξύνους καὶ καλῆτερος ἐτέρου ὁμογενοῦς του, ὃν συνήνησαμεν μετ' ὀλίγον εἰς τὸ τμήμα τῆς βαπτικῆς, καὶ ὅστις εἶχε καταδικασθῇ εἰς τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν, ὡς φωραθεὶς ἔχων παρ' ἑαυτῷ προμήθειαν ὀπίου.

«Ἡ ἐπίσκεψίς μας ἐπερατώθη μετὰ τὸ τμήμα τῆς βαφικῆς, τῆς βαπτικῆς, καὶ τῆς μιλτουργίας.

«Ἐν τῷ τμήματι τῶν γυναικῶν εὐάριθμοι ἦσαν γυναῖκες, ἀλλὰ πᾶσαι ἦσαν ἔνοχοι μεγάλων ἐγκλημάτων, καταδικασμέναι ἐπὶ δηλητηριάσει ἢ φόνῳ συζύγων ἢ τέκνων. Εἶδομεν εἰς

τινα γωνίαν παιδίον τριετές, γεννηθὲν ἐν τῇ εἰρκτῇ καὶ ἀνατρεφόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς του.

«Ὅτε ἐμέλλομεν ν' ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τοῦ Τζουκουδά, ὁ στρατηγὸς Καβάγης ἐνεθυμήθη ὅτι ἔμενε νὰ μᾶς δείξῃ καὶ ἕτερον μέρος. Μᾶς ὠδήγησεν ὅθεν πρὸς οἰκοδόμημα τετραγώνον, ὁμοιάζον μοναστήριον βουδικόν, ἐν τῷ μέσῳ κήπου καὶ κομψὸν τὴν ἀποψιν. Ἐντὸς τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ὑπάρχει διάδρομος, ἔχων τριάκοντα κελλῖα ἐκατέρωθεν. Πάντα ἦσαν κατωκρημένα· ἀλλ' οἱ ἐν αὐτοῖς δὲν ἐφαίνοντο σκυθρωποί. Ἐντὸς τῶν κελλίων τούτων ὑπῆρχον καθίσματα ἐκ ψιάθου λίαν ἀναπαυτικά, βιβλία, χάρτης καὶ κονδύλια. Τίνες ἄρα γε ἦσαν οἱ προνομιούχοι οὗτοι κατάδικοι; Ὁ στρατηγὸς μᾶς εἶπεν, ὅτι ἦσαν οἱ ἐπὶ πλημμελήμασι τοῦ Τύπου καταδικασθέντες.

«Τελεία καθαριότης ἐπικρατεῖ πανταχοῦ ἐν Τζουκουδά. Οἱ κατάδικοι δύνανται νὰ λουῶνται καθ' ἐκάστην. Τὴν ὥραν τοῦ λουτροῦ κομίζεται εἰς τὰς αἰθούσας σειρά ὅλη λουτήρων μὲ ὕδωρ εἰς τοιαύτην θερμοκρασίαν, ὥστε βεβαίως Εὐρωπαῖος ἤθελεν ἐκδραεῖ ζῶν ἂν εἰσῆρχετο ἐν αὐτῷ. Δὲν τολμῶμεν νὰ εἴπωμεν πόσους βαθμοὺς φάρεγγεῖτ ἐσημεῖου ὁ ἱατρὸς τῆς ἀστυνομίας Δέτνιτζ. Ἐτερον ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι αἱ ἀσθενεῖαι σχετικῶς σπανίζουσιν ἐν τῇ φυλακῇ. Ὁ μέσος ὁρὸς τῆς θνησιμότητος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 20⁰/₀, ἐν ᾧ ἀνέρχεται μέχρι τῶν 50⁰/₀ ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Εὐρώπης.»

Κ. Σ. Β.

Η ΚΗΛΕΙΑ ΕΝΟΣ ΠΤΗΝΟΥ

Διατὶ δὲν βλέπομεν ποτὲ εἰς τοὺς ἀγρούς τὰ πτώματα τῶν πτηνῶν; Τί γίνονται ἄρα γε οἱ φαῖδροι οὗτοι τοῦ δάσους κάτοικοι ἀφοῦ παύσῃ ἡ καρδία των νὰ πάλλῃ; Ποία κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν καταλαμβάνει αὐτοὺς μυστηριώδης αἰδῶς; Ποῦ ἐκπνέουσι τοὺς τελευταίους φθόγγους τοῦ ἄσματος αὐτῶν; Ἀκούσατε τὴν ἐπομένην διήγησιν.

Ὁ γείτων μου, συνταγματάρχης Ρ., εἰς τῶν ἀπομάχων τοῦ Ρεῖσχόφεν, ἀγαπᾷ ὡς νέα κόρη τὰ ἀνθή καὶ τὰ πτηνὰ. Ὁσάκις δ' κ. Geoffroi St. Hilaire λαμβάνει ἐξ Ἰνδιῶν ἢ ἐξ Αἰγύπτου δύω ζεύγη σπανίων στρουθίων ἢ χρυσολαμπῶν ἀλεκτρονίων ἢ περιέργων πτηνῶν ὑδροβίων, τὰ ὁποῖα ὁλόκληρος ἡ πόλις τῶν Παρισίων θαυμάζει ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ, τὸ ἐν ζεῦγος στέλλεται ἐκάστοτε εἰς τὸν συνταγματάρχην.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὡς πρὸς τοὺς σπόρους καὶ τὰ φυτὰ. Πρῶτος αὐτὸς ἐκαλλιέργησε τὴν ψυχώτερον ὄρχιν (orchis aile de papillon) καὶ τὴν μυρίαγρον Διώνην (Dionée atrape mouche), δύω θαύματα. Μόνος ἐν Εὐρώπῃ ἔχει τὸ ἐρυθρόχρυν-

σον κολίβριον, τὸ περὶ τὸν ἐκεῖνο κειμήλιον, τὸ ὁποῖον ἡ ἀράχνη αἰχμαλωτίζει ἐν τῇ ἰσθμῷ αὐτῆς καὶ κόκκος ἄμμου φρονεῖται.

«Ὅλα τὰ εἰσοδήματα τοῦ γενναίου στρατιώτου δαπανῶνται οὕτω. Θά ἀποθάνῃ χωρίς λεπτὸν, ἀφίνων εἰς τοὺς τρεῖς ἀνεψιούς του ἐν φυτοκομείῳ, ἐν πτηνοτροφείῳ, δώδεκα καπνοσύριγγας καὶ τὸν ξύλινον αὐτοῦ πόδα.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος φθινοπώρου, ἔλαβον παρὰ τοῦ γείτονός μου τὴν ἐξῆς ἀλλόκοτον πρόσκλησιν·

«Παρακαλεῖσθε νὰ παρευρεθῆτε εἰς τὴν κηδεῖαν ῥοδοῦρου βεγγαλίου, ἀποθανόντος εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του ἐκ νοσταλγίας πρὸς τὰ παράλια τῆς Αὐστραλίας. Ἡ κηδεῖα θέλει ἀρχίσει αὐρὶον ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, διὰ τῶν φροντίδων τῶν συνήθων νεκροθαπτῶν τοῦ Θεοῦ. Συνάθροισις παρὰ τὸ κλῶβιον τοῦ ἀποθανόντος.»

Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ εὐκόλως τὴν ἐκπληξίν μου. Αὐτὴν, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἤσθάνην· τὸν συνταγματάρχην ὅμως εὗρον κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν σκυθρωπὸν καὶ καταβεβλημένον ἐνώπιον τοῦ κλῶβίου, ἐν ᾧ ἐκάθητο ῥιγῶσα ἡ ἀπαρηγόρητος χήρα, οὐδὲ ἐφάνην φειδωλὸς εἰς τὰ συλλυπητήριά μου. Εἰς τὴν χήραν ἔδωκα ζαχαρωτὰ, τὰ ὁποῖα βαρυαλγοῦσα ἔφαγεν, εἰς δὲ τὸν συνταγματάρχην εἶπον τὰς συνήθεις φράσεις, αἱ ὁποῖαι ἤρθισαν ἀντὶ νὰ καταπραΰνῃσι τὴν θλίψιν του. «Ἦτο τὸ τελευταῖον! ἀνέκραξεν.—Ἀλλ' ἡ Αὐστραλία ὑπάρχει.—Ἡ Αὐστραλία δὲν παράγει πλέον τοιαῦτα. Οἱ κατηραμένοι ἄποικοι τὰ κατέστρεψαν ὅλα.—Παρηγορήθητι, θὰ γράψω εἰς τὸν φίλον μου, τὸν ἐν Μελβούρνῃ πρόξενον (οὐδένα ἔχω φίλον πρόξενον), ὅς τις θ' ἀντικαταστήσῃ τὸ βεγγάλιον.—Ὅχι τὸ ῥοδοῦρον βεγγάλιον. Δὲν βλέπεις ὅτι ἔχει τὴν οὐρὰν ῥοδόχρουν! Παρ' ὀλίγον ἔκλαιεν ὁ γέρων στρατιώτης. Ἀγόμεν, εἶπεν.

Ἐπορεύθημεν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου, ὅπου φράκτης θάτων σχεδὸν κατεστραμμένος παρῆγεν εὐκόλον τὴν ἐξοδὸν εἰς τὸν λειμῶνα, ἐν ᾧ ἤκούοντο περυγισμοὶ καὶ βομβαὶ ἐλαφραὶ μυρία. Ἡ ζῶν ἐφάνετο ἐξερχομένη ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς δρόσου λουμένης γῆς. Ἐπὶ ἐκάστου φύλλου, ἐπὶ ἐκάστου ἀνθους ἔστιλβον ἀδάμαντες ἐξ ὧν ἔπινον μυρία φρυάκτοντα ἔντομα. Ἀδιαφορῶν πρὸς πάντα ταῦτα, ὁ σύντροφός μου ἐβάδίζε με βῆμα ἀνίστον δρέπων ἀνηλεῶς τὸν χόρτον διὰ τοῦ ξυλίνου ποδός του, καταπατῶν τὰ ζώφια, θυσιάζων ἐκατόμβας γούρλων καὶ ἄλλων ἐντόμων. «Ὡ φύεις! ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται ἐγκλήματα πρὸ τοῦ προγεύματος!

Ἐκεῖ! εἶπεν ὁ ὀδηγός μου δεικνύων μοι αἶφνης ἐν τῇ μέσῃ χώρῳ ἁμώδους τὸ ἄπνουν σῶμα τοῦ βεγγαλίου. Σοὶ ὑπεσχέθη κηδεῖαν· κῦφον καὶ ἰδέ. Ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τῆς γλῶσσης, ὁ συν-

ταγματάρχης ἤναψε μελαγχολικῶς τὴν πένθιμον αὐτοῦ καπνοσύριγγα καὶ ἐγὼ ὑπακούων εἰς τὴν παραγγελίαν του, προσήλωσα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸ νεκρὸν πτηνόν, εἰς τοὺς ὠχρούς αὐτοῦ πόδας καὶ εἰς τὴν πολυθρόνητον ῥοδόχρουν οὐρὰν, ἣν οὐδ' αὐτὴ ἡ Αὐστραλία ἠδύνατο νὰ παράξῃ τοῦ λοιποῦ. Εἶδον δὲ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον γινώσκουσιν ὅλοι οἱ κηπουροὶ καὶ οἱ τὰ ἔντομα θηρεύοντες, τὸ ὁποῖον ὅμως ἡγνούουν ἐγὼ, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶμαι εἰμὴ μόνον ἀκαδημαϊκός. «Ὡ φίλοι σοφοί, ἅπαντες τὸ αὐτὸ πάσχουμεν· δεινοὶ περὶ τὰ ἐλληνικὰ ὀνόματα τῶν ἀοράτων ὄντων καὶ περὶ τὴν ἀνάλυσιν τῶν μετὰ τὸν ἡλίου, εἴμεθα ἀνίκανοι νὰ εἴπωμεν εἰς δύο φυτὰ ἐντὸς λαχανοκήπου· σὺ εἶσαι λάχανον καὶ σὺ γογγύλη.

Εἶδον σμήνος μυιῶν κιτρινωπῶν καὶ τριχωτῶν, αἱ ὁποῖαι ἱπτάμεναι περὶ τὸ ἀγαπητὸν πτηνόν, ἐβεβήλουν ἀναιδῶς τὰ κομψὰ αὐτοῦ πτερὰ διὰ τῶν ποδῶν καὶ τῆς προσοσκίδος, ἔπειτα δὲ ἐνθαρρύνθησιν ἐκ τῆς σιγῆς ἡμῶν, προσέβαλον τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος. Ἐνίοτε κἀνθαρός τις ἔχων χρυσὰ καὶ μελανὰ τὰ ἔλυτρα, ὁ νεκροφόρος (necrophorus vespillo) τοῦ Λινναίου, ἤρχετο συρίζων ἀπὸ τοῦ ἄκρου ὀρίζοντος, ἐκάθητο βαρέως ἐπὶ τοῦ πτώματος καὶ εἰσέδιδε διὰ τῶν πτερῶν, ὅπου δεύτερος καὶ τρίτος ἐγίνοντο ἀλλεπαλλήλως ἄφαντοι. Κατ' ὀλίγον εἰκοσι τοιοῦτοι κἀνθαροὶ εἰσῆλθον, οὐκ οἶδα πῶς, εἰς τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκινεῖτο καὶ ἐδονεῖτο, αἰρόμενον, οὕτως εἶπεῖν, ὑπὸ ἐκατοντάδων ποδῶν ἰσχυρῶν καὶ φρικαλέων σιαγόνων.

— Ὅποια ἄγρα! ἀνέκραξεν.

Δὲν εἶναι πειναλέοι, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης, εἶναι νεκροθάπται. Βλέπε.

Ἦνοιξα ἔτι μᾶλλον τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδον δὲ ὅτι πραγματικῶς τὸ πτηνὸν ἐφάνετο καταπίπτον ἐντὸς τοῦ κινητοῦ ἐδάφους. Εἰς τοὺς νεκροφόρους προσετέθησαν οἱ δερμοφάγοι (dermestes), αἱ σίλφαι, οἱ ὀνθοφάγοι, ἐνὶ λόγῳ ὁλόκληρος ἡ φυλὴ τῶν κοπροφάγων, τῶν καθαριστῶν τοῦ ἀέρος. Ὅποιαν ἐργασίαν ἐξετέλουν τὰ ἀνδρεῖα ζώφια! Ἦρχοντο ἐν σπουδῇ καὶ διὰ τοῦ μετώπου, τῶν κερατιῶν, τῶν σιαγόνων καὶ τῶν ἄλλων μελῶν ὥρυσσον τὴν γῆν ὑπὸ τὸ πῶμα, τὸ ὁποῖον κατ' ὀλίγον ἐβυθίζετο. Οἱ ζωηρότερον πάντων ἐργαζόμενοι ἦσαν οἱ νεκροφόροι, τοὺς ὁποίους ὁ συνταγματάρχης ἀπεκάλει νεκροθάπταις τοῦ Θεοῦ. Καὶ τῇ ὄντι, ἡ φύσις ἔδωκεν αὐτοῖς θαυμασὰ ἐργαλεῖα, κεφαλὴν ἰσχυρὸν ἔχουσαν δξείας σιαγόνας, χεῖλος ἐν σχήματι πύου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐρρίπτον τὸ χῶμα καὶ ἦνοιγον τὴν τρύπαν, θώρακα στρογγύλον ἐν εἰδει ἀσπίδος, πόδας ἐμπροσθίους ἔχοντας πλατύν καὶ κοίτερον ταρσόν, τοὺς ἄλλους δὲ μικροὺς καὶ

ἰσχυροὺς. Σὺν τούτοις δὲ δύο ὀφθαλμοὺς ἀγρίους καὶ κινήσεις ἀτάκτους.

Εἰς ἐξ αὐτῶν προσέερχον, ὡς φαίνεται, τῆς κηδεῖας, διηύθυνε τὴν ἐργασίαν. Καθήμενος ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ πτηνοῦ, δὲν ἔπαυε περιφερόμενος καὶ ἐπιθεωρῶν τοὺς ἐργαζομένους. Ὅσάκις εἰς ἐξ αὐτῶν ἐγαλαροῦτο, τὸν ἐκτύπα διὰ τῶν κερατιῶν, τὰς ὁποίας εἶχε φοβεράς, ἐν εἰδει ῥοπαλίων, δι' ὧν ἡπεῖλει πάντας τοὺς ὑπ' αὐτόν.

Τότε δὲ, εἶδος μανίας κατελάβανε τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον τὸν κρότον τῶν ζώντων τούτων πτύων καὶ σκαπανῶν. Περὶ τὸ σῶμα ὑψούτο ἡδὴ ὡς σύμμετρος λόφος ἡ ἐξορυχθεῖσα ἄμμος. Ἀνθρώποι ἔχοντες νὰ σκάψωσι τὸν λάκκον γίγαντος χιλιάκις μεγαλειτέρου αὐτῶν, ἤθελον ἀποθάνει ἐκ τοῦ κόπου· οἱ πυγμαῖοι οὗτοι ἀπεναντίας ἐφάνοντο ἀκαταπόνητοι καὶ ὥρυσσον ἀνευδότης μετ' ἐπιτηδειότητος καὶ θάρρους καὶ ἰσχύος ἀκατανοήτου.

Ὁ συνταγματάρχης ἐστράφη πρὸς ἐμέ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔλεγον·

— Λοιπὸν, πῶς σοὶ φαίνεται;

— Ἀνήκουστον! ἀπήντησα.

Δύω ὥραι εἶχον παρέλθει.

— Ἡ ἐργασία τῶν ἀρρένων προχωρεῖ, ὑπέλβεν ὁ γείτων μου, ἀλλὰ βλέπεις τὴν πρώτην μόνον πρᾶξιν. Πρόσεχε καὶ θὰ ἴδῃς καὶ τὰς θηλείας ἐργαζομένας.

Τῷ ὄντι, ἐντὸς ὀλίγου, οἱ κἀνθαροὶ, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἐξῆλθον ὅλοι, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῶν ὀρυχθέντος λάκκου. Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος, ἕκαστος αὐτῶν ἀπετίνασσε τὴν κίνιν, ἐκαλλωπίζετο ὀλίγον καὶ ἀνοίγων τὰ ἔλυτρα του ἀφίπτατο, πάντες δὲ ἔγιναν ἐντὸς ὀλίγου ἄφαντοι.

Τὸ δυστυχὲς πτηνὸν ἔμεινε μόνον ἐντὸς τοῦ μικροῦ λάκκου τοῦ διὰ τόσων κόπων ὀρυχθέντος.

Αἱ θήλειαι ἐβράδυνον ὡς συνήθως· ἐπὶ τέλους ἦλθον, ἐγνώρισα δὲ αὐτὰς ἐκ τῶν λεπτοτέρων μελῶν, τῆς προσεστηκυίας κοιλίας καὶ τῶν ἀμαυροτέρων χρωμάτων. Παράδοξον εἶπεῖν, τὸ ὠραιὸν φύλον ἔχει παρὰ ταῖς ζώας ἑκτακτον ἀσχημίαν. Οἱ ἀρρένες ἔχουσιν ὅλα τὰ κοσμήματα, ὅλα τὰ θέλητρα τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματος, ὅλα ἐν γένει τὰ προνόμια. Ἐξαιρεῖται μόνη ἡ ἀράχνη, ἥτις ἰσχυροτέρα οὖσα καὶ μεγαλειτέρα τοῦ συζύγου τῆς, καταβροχθίζει αὐτὴν εὐχαρίστως, κατόπιν τρυφερὰς συνδιαλέξεως. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς θηλείας μας. Αὗται εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ πτώματος, ὅταν δὲ ἐξῆλθον αὐτοῦ, τὸ κολίβριον ἔφερεν ἐν ἑαυτῇ μυριάδας ὧν. Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐξεπληρώθη οὕτως, ἀνακουφισθεῖσαι δὲ ἀπὸ τοῦ βάρους τῆς γονῆς αὐτῶν, ἀπέπτυσαν καὶ ἔγιναν ἄφαντοι καὶ αὐταὶ εἰς τοὺς ῥοδόχρους ἀτμούς τῆς πρωΐας.

— Ἐτελείωσεν! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης ἐγειρόμενος. Παρευρέθη εἰς τὴν κηδεῖαν πτη-

νοῦ. Μὴ λησμονῆς, σὲ παρακαλῶ, ὅτι οἱ θαυμάσιοι οὗτοι νεκροθάπται, οἱ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πλασθέντες ὅπως καθαρίζουσι τὸν ἀέρα τῶν δηλητηριωδῶν μiasμάτων, ἐργάζονται καὶ ὑπὲρ τοῦ εἶδους αὐτῶν. Ὅταν τὰ ὡὰ τὰ ἐντὸς τοῦ πτηνοῦ κατατεθέντα φθάσωσιν εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀναπτύξεώς των, αἱ ἐξ αὐτῶν ἐξερχόμεναι κάμπαι εὐρίσκουσιν ἐτοιμὴν τὴν τροφὴν αὐτῶν. Τῷ ὄντι, ἐν τῇ μικρῇ ἐκείνῃ σώματι ὑπάρχει ἄρτος δι' ἑκατὸν οἰκογενείας καὶ οὕτως ἡ σῆψις γεννᾷ κόσμους ὁλοκλήρους· ἕκαστον πτῶμα εἶναι κοίτις καὶ νέα ζωὴ ἀναβρύει ἀενάως ἐκ τῶν σπλάγχων τῆς γῆς. Ὁ θάνατος οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ μόνον μετάβασις καὶ παύσις, οὕτως εἶπεῖν, μεταξὺ δύο ἐξελιγμῶν τῆς ὕλης. Ἐλα νὰ προγευματίσωμεν.

[Figaro].

ELIZA Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ.

ΠΕΡΙ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΨΑΛΙΔΑ

Κύριε Διευθυντὰ τῆς Ἑστίας,

Εὐγνωμονῶ τῷ ἀξιολόγῳ φίλῳ κ. Κρίνῳ διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐμοῦ σοφοῦ διδασκάλου Ἀθανασίου Ψαλίδας ἐν τῇ Ἑστίᾳ δημοσιευθέντα, ἅτινα βεβαίως, ὡς καὶ ὑμεῖς παρετηρήσατε τοῦτο, εἶναι τὰ πληρέστερα τῶν ὅσα μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ μεγάλου ἐκείνου διδασκάλου τοῦ ἑθνους ἐδημοσιεύθησαν.

Διδακτικώτατον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ ἀνακοινοῦσθαι τοῖς νεωτέροις τὰ τῶν ἀρχαιοτέρων μουστροφῶν καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν, τῶν μεριμνησάντων ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ φωτισμοῦ, ἐξ οὗ προήλθεν ἡ τῆς πατρίδος ἀνάστασις. Χαίρω δὲ διότι πολλὰ τῶν προγεγεννημένων δύνανται νὰ ἐλθῶσι διὰ τῆς Ἑστίας εἰς φῶς, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας νὰ γνωσθῶσι κάλλιον, καὶ οὕτω πῶς διευκρινισθῶσιν, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς συγχρόνους πρὸς διόρθωσιν. Τοῦτο, τοῦλάχιστον, διδάσκει ὁ βαθὺς Πολύβιος, λέγων ὅτι οὐδεμία τοῖς ἀνθρώποις ἐτοιμότερα διόρθωσις τῆς τῶν προγεγεννημένων πράξεων ἐπιστήμη.

Ὁ Ἀθανάσιος Ψαλίδας, ἐκτὸς τῆς πολυμαθείας, εἶχε προσέτι ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ πῦρ τοῦ οὐρανοῦ. Φιλόσοφος ἐθνουσιαστῆς, δὲν ἐδίδασκε τὰ γράμματα πρὸς διὰδωσιν μόνον γνώσεων ὠφελίμων, ἀλλὰ καὶ πρὸς δημιουργίαν πολιτῶν γενναιοφρόνων. Ἡ ποιικιλία καὶ ἡ χάρις τῆς διδασκαλίας του ἀπετέλει κόσμον ὁλόκληρον, καὶ κόσμον ὠραιόν, ἡ δὲ παράστασις του τοσοῦτο εἶχε τὸ ἐπαγωγὸν ὥστε οἱ ὀμιλεῖται αὐτοῦ, μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος, ἀπεχώρουν τεθλιμμένοι, καὶ ὅχι ὅπως οἱ τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου φειτταὶ ποδοκροτῶσι διὰ τὴν ἀναγκάσσει τὸν καθηγητὴν νὰ παύσῃ τὴν παράδοσιν πρὸ τῆς ὠρισμένης ὥρας.

Ὁ εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος λόρδος Γουίλφορντ ἐτίμα τὸν Ψαλίδαν εἰς ἄκρον, καὶ μεγάλως ἐπό-

θησε, μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1822 ἀφίξιν αὐτοῦ εἰς Κέρκυραν, νὰ τὸν ἀκούσῃ διδάσκοντα ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ. Ῥητὴ δὲ περὶ τούτου ὑπόσχεσις τῷ ἐδόθη, καὶ ἀληθέστατα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κρίνου περὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀπὸ στόματος τοῦ Πιζόλου ἀναφερόμενα, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ψαλίδας, ἐν τῷ διαλόγῳ αὐτοῦ, ἐξηγηθέντα παράπονα. Μόνον ἡ διαδοθεῖσα τότε φήμη, ἐξ ἧς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ψαλίδαν ἠγέροθησαν ὑποψαίαι, ὅτι ἐκ φθόνου δῆθεν τῶν ἄλλοτε μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τότε καθηγητῶν, Ἀσωπίου καὶ Φιλητᾶ, δὲν κατωρθώθη ὁ διορισμὸς αὐτοῦ ὡς καθηγητοῦ, δὲν εἶναι παντάπασιν ἀληθής. Εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἂν βραδύτερον ἠρωτᾶτο αὐτὸς ὁ Ψαλίδας περὶ τούτου, ἤθελε διαψεύσει τὴν τοιαύτην φήμην, διότι καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλους εἶχε πεισθῇ ὅτι ἄλλη ἦτον ἡ αἰτία. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἐκ τῶν περὶ Ψαλίδας δημοσιευθέντων φαίνεται, ἡ ψευδὴς διάδοσις ἐπιβαρύνει φοβερὰ εἰσέτι τὴν μνήμην δύο σοφῶν διδασκάλων τοῦ ἔθνους, ἐνόμισα χρέος. μαθητῆς μάλιστα διατελέσας καὶ αὐτῶν καὶ ἀκριβῆ τοῦ πράγματος γνῶσιν ἔχων, νὰ δώσω τὴν δέουσαν περὶ τούτου πληροφορίαν.

Τὸ δεύτερον τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως ἔτος ἦλθεν ὁ Ψαλίδας εἰς Κέρκυραν, ὅτε ἡ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἀντιπάθεια τῆς Ἀγγλίας ἦτο κεκορυφωμένη. Ὁ Ψαλίδας δὲν ἦτο μόνον ἐλευθερόφρων, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐλευθερόστομος. Ὁλόκληρος τότε ἡ ἑπτάνησος ἦτο φιλορωσσική. Καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διότι ἐκ μόνων τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ πλουτισάντων ὁμογενῶν ὑπεστηρίζετο καὶ ἐβοηθεῖτο ἡ ἑλληνικὴ παιδείσις ἐν καιρῷ τῆς δουλείας, ὁ Ψαλίδας ἐδῆλθε δημοσίᾳ κατὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ὑπὲρ τῆς Ῥωσσίας, τὰ λεγόμενά του δὲ ἐλογίζοντο, ἐν Κερκύρᾳ, ὡς χρησιμοί. Συγχρόνως δὲ εἶχε φιλικὴν στενήν, ἕνεκα τῆς ταυτότητος τῶν φρονημάτων, μετὰ πάντων τῶν ἐκείσε σφόδρα φιλορώσων, καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ γηραιοῦ τῆς Ῥωσσίας Γενικοῦ Προξένου Παππαδοπούλου, πελοποννησίου, ἀνδρὸς διακεκριμένου ἐπὶ παιδείᾳ, τὰ μέγιστα δὲ ὑποβλεπομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ Ἀδαμ. Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων, ὁ Ψαλίδας μέχρι τοῦ 1826, ὅτε ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ ἐκάμφθη κάπως ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ὑπέκειτο εἰς εἰδὸς τι εὐγενοῦς κατασκοπείας καὶ ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως. Αὕτη λοιπὸν ἦτον ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀρμὸς ἐκεῖνος δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὰς ἐπανειλημμένας τοῦ ἀειμνήστου Γουλφόρδ παραστάσεις καὶ παρακλήσεις περὶ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς καθηγητοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Γνωστὰ δὲ εἶναι τὰ πικρὰ ποτήρια ὅσα ὁ αἰοιδίμος ἐκεῖνος ἀγγλος ἔπιεν ἐκ μέρους τοῦ Ἀρμοστοῦ Ἀδαμ, παρεμβάλλοντος καθεκάστην προσκόμματα εἰς τὴν πρόοδον τοῦ φιλελληνικωτάτου ἔργου τὸ ὁποῖον ἐπεχειρήσατο.

Ἄλλως τε, καὶ ὁ Ἀσώπιος καὶ ὁ Φιλητᾶς δὲν

ἦσαν κακὸτροποι διὰ νὰ φθονήσωσι καὶ ὑποσκελίσωσι τὸν ἑαυτῶν διδάσκαλον καὶ εὐεργέτην. Ἦξεύρω μάλιστα ὅτι πολλάκις παρεκλήθη παρ' αὐτῶν ὁ Ψαλίδας ὅπως μὴ ἐμὴλθῃ δημοσίᾳ κατὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ὑπὲρ τῆς Ῥωσσίας, ἀλλ' ὁ Ψαλίδας δὲν ἦτον ὁ ἄνθρωπος ὁ δυνάμενος νὰ κρυφθῇ καὶ προσποιηθῇ.

Ὁ Πίζολος ἀνεχώρησεν ἐκ Κερκύρας τὸ 1824, καὶ οὐχὶ τὸ 1827, ἥγουν μετὰ ἐν ἔτος ἀφότου ὁ Ψαλίδας ἐκλήθη μὲν νὰ λάβῃ θέσιν καθηγητοῦ, ἀλλὰ δὲν διωρίσθη. Ἀνεχώρησε λοιπὸν ὁ Πίζολος ὅτε ἐπεκράτει ἡ ψευδὴς φήμη ὅτι ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ προήλθεν ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τοῦ Ἀσωπίου καὶ τοῦ Φιλητᾶ, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τὸν σχολάρχην Τεργέστης ὅτι «ἡ ἀληθὴς καὶ βεβαία παιδεία πάντοτε φθονεῖται». Τὴν ψευδῆ δὲ ταύτην φήμην ὑπέθαλψαν οἱ περὶ τὸν Ἀρμὸστέην, θέλοντα ὅπως τὸ κοινὸν ἀγνοῇ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, διότι ὁ Ψαλίδας ἦτο κοσμογάπητος τότε ἐν Κερκύρᾳ.

Τὸ 1828, ἐξακρωλισθέντος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος διὰ εὐρωπαϊκῶν συνθηκῶν, ἀποβιώσαντος τοῦ Γουλφόρδ, διαλυθείσης σχεδὸν τῆς Ἀκαδημίας, καὶ ἄλλως διοργανωθείσης τῆς ἑπτανησιακῆς ἐκπαιδεύσεως, μεταβληθέντων δὲ καὶ τῶν ἐν ἑπτανήσῳ πραγμάτων ἐπὶ τὸ ἐλευθεριώτερον, ὁ Ψαλίδας, θεωρηθεὶς ἀνεπίφοβος καὶ ἀναγκαῖος, διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἐν Λευκάδι λυκείου, συγχρόνως μὲ τὸν Φιλητᾶν ἐν Ζακύνθῳ, καὶ τὸν Σακελλαρόπουλον ἐν Κεφαλληνίᾳ, τοῦ Ἀσωπίου διορισθέντος εἰς Κέρκυραν.

Ἐν Ἀθήναις, Μάρτιος 1879.

Δέξασθε τὴν ἐξάριτον ὑπόληψίν μου.

A. B.

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΣ

Συνταγματάρχης τις, ὅστις ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, καὶ ἔτι μάλλον ἐκ τῶν κόπων ἔμενεν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἀπόστρατος παρὰ τῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτοῦ ἐν Παρίσις, θελήσας ἡμέραν τινα νὰ συναγάγῃ εἰς συμπόσιον πάντας τοὺς ἀρχαίους αὐτοῦ συμπολεμιστάς, προσεκάλεσεν εἰς γεῦμα παρ' ἑαυτοῦ.

Ἦσαν περὶ τοὺς εἴκοσιν, ἔχοντες ὅψιν ἀρειμάνιον καὶ κόμην πολιάν.

Ἐν τῷ ἐναγκαλιζέσθαι καὶ βλέπειν ἀλλήλους συνθηροισμένους κατόπιν τοσούτων περιπετειῶν, δόξαι ἡδεῖαι ἀναμνήσεις ἐξηγέρθησαν εἰς τὴν αὐτῶν διάνοιαν!

Παρεκλήθησαν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἡ τιμητικὴ θέσις ἐδόθη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου εἰς ἓνα τῶν γενναιοτέρων στρατηγῶν, ἀρχαῖον διοικητὴν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς κατὰ τὴν ἐν Οὐατερλώφ μάχην, τοσούτον συντελέσαντα εἰς τὴν ἀποθανάτισιν τῆς ἀξιοληνημονεύτου ἐκεῖνης ἡμέρας.

Ὅποσον ὥραϊοι διάλογοι ἐξελίχθησαν μεταξὺ

τῆς συστάδος ἐκεῖνης! μετὰ πόσης εὐαρεσκείας ἀνεμνήσθησαν τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτῶν, ἀφηγούμενοι μίαν ἐκάστην πάσας τὰς μάχας ἐν αἷς εἶχον λάβῃ ἐνεργὸν μέρος!

Ἄν παρευρίσκετό τις εἰς ἐκεῖνο τὸ γεῦμα προχειρῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξεικονίσῃ ἡμῖν τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τοῦ μεγάλου στρατοῦ.

Περὶ τὸ τέλος ὁ συνταγματάρχης προσφέρει εἰς τὸν ξενιζόμενον στρατηγὸν ποτήριον οἴνου δυνατοῦ, διατηρουμένου μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας διὰ μεγάλας περιστάσεις.

Ὁ στρατηγὸς παρατηρῶν μετ' ἐκπλήξεως τὸν συνταγματάρχην εἶπε κατόπιν εἰς αὐτόν:

— Τί εἶνε τοῦτο ὅπερ προσφέρεις μοι;

— Οἶνος τὸν Ῥήνου, στρατηγέ, ὑπερεκατοντότης καὶ τόσον περιφνημος, ὥστε δὲν θὰ εὖρης ἴσως ὅμοιον αὐτοῦ ἐν Παρίσις· γεύθητι καὶ εἰπέ.

— Καὶ τὸν λόγον τῆς τιμῆς, συνταγματάρχα, τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ἀνέκραξεν ὁ στρατηγὸς κτυπῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὑποθέτεις ὅτι ἐλησμόνησα; Καὶ τοὺς Ναμνίτας (Nantes), τὸ δεσμοτήριον, τὴν χάριν καὶ τέλος τὸν ὄρκον μου, ἐλησμόνησας τὸ πᾶν μετὰ τὴν περίοδον τῶν ἐνιαυτῶν; Ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἐκεῖνης ἡμέρας οὐδὲ σταγὼν οἴνου ἤρδευσε τὰ χεῖλη μου· ὥμοσα τοῦτο, καὶ ἴσχυσα νὰ διατηρήσω τὸν λόγον μου.

Πάντες ἔμειναν ἐκθαμβοὶ καὶ ἠθέλησαν νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἀποφάσεως, ἣν ὁ στρατηγὸς ἐξηγήθη, διηγούμενος αὐτοῖς τὰ πρῶτα ἐπεισόδια τοῦ βίου του.

Τὸ γεγονός ὑπὲρ ὁ στρατηγὸς ὑπηνίχθη εἶνε τὸ ἀκόλουθον:

Κατὰ τὸ 1795 ἐν τινι συντάγματι τῆς ἐν Ναμνίταις φρουρᾶς ὑπῆρχε νέος τις λοχίας ὀνομαζόμενος Καμβρόνης.

Οὗτος εἰκοσαέτης ἤδη εἶχε λάβῃ τὴν ὀλεθρίαν ἔξιν τῆς μέθης· καὶ ὡς ἦτο ἀκμαῖος, ῥωμαλέος καὶ ἔξεε τὸ αἷμα ἐν ταῖς φλεβῖν αὐτοῦ, δὲν συνέφερε νὰ ἐναντιωταί τις εἰς αὐτόν, ὁσάκις αἱ τοῦ οἴνου ἀναθυμιάσεις ἀνερχόμεναι εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὑπεξέκαιον τὴν φύσιν ἐνυπάρχουσαν ζέσιν, τὴν καὶ ἄνευ τοῦ ποτοῦ λίαν ἰσχυράν.

Ἡμέραν τινα μεθυθεὶς, τοσούτον ἐπελάθετο τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων, ὥστε ἐφθασε καὶ εἰς ἐπιθεσιν κατ' ἀξίωματικὸν ἀποδοκιμάζοντος τὴν κακὴν αὐτοῦ διαγωγὴν.

Κρατηθεὶς καὶ δικασθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου ἀδυσωπήτως κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Ἐν τούτοις ὁ συνταγματάρχης τοῦ εἰς δ' ἀνῆκεν ὁ Καμβρόνης συντάγματος, ὅστις ἐξετίμα καὶ ἠγάπα αὐτόν ὡς γενναῖον καὶ νοήμονα, συγκινηθεὶς διὰ τὸ προσεχὲς τέλος τοῦ νέου τούτου, μετέβη παρὰ τῷ κυβερνητικῷ ἐπιτρόπῳ ὅπως ἐξαιτησῆται χάριν ὑπὲρ τοῦ καταδικασμένου.

— Ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ὁ ἐπίτροπος· εἶνε χρεῖα ἐνὸς παραδειγματισμοῦ, οὗ ἄνευ ἀπόλωλεν ἡ ἐν τῷ στρατῷ πειθαρχία.

Ὁ συνταγματάρχης ὅμως δὲν ἀπέκαμεν ἐκ τούτου· συνηγόρησε τόσον, ὥστε ἀπέλαυσε τὴν χάριν ὑπὲρ τοῦ ὑφ' αὐτόν μαχητοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ἐφ' ὅρου ζωῆς νὰ μὴ ἡττηθῇ πλέον ὑπὸ τῆς μέθης.

Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸ δεσμοτήριον καὶ καλέσας τὸν Καμβρόνην εἶπεν εἰς αὐτόν:

— Σὺ, λοχία, διέπραξας σοβαρώτατον ἀτόπημα.

Εἶνε ἀληθές, κύριε συνταγματάρχα, ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο βλέπεις εἰς τί σήμερον περιήλθον· θὰ ἀποτίσω τὴν ἐνοχλήν μου διὰ τοῦ θανάτου.

— Τίς οἶδεν; ἀνέλαβεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ὑμεῖς γινώσκετε κάλλιον ἐμοῦ τὴν ἀσθηρότητα τῶν στρατιωτικῶν νόμων· οὐδὲν δικαιοῦμαι νὰ ἐλπίσω· ὑπολείπεται μοι μόνον νὰ προπαρασκευασθῶ εἰς θάνατον.

— Οὐχί, φίλε, δὲν μέλλεις νὰ ἀποθάνῃς· κομίζω σοι τὴν ἀνέλπιστον χάριν ἣν αὐτοπροσώπως ἐπέτυχον παρὰ τοῦ κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου. Αὕτη σὲ ἀπολύει τῆς ποινῆς, ἀλλ' ἐπὶ ὅρῳ τινί.

— Ἐπὶ ὅρῳ! Εἰπέ, εἰπέ ἀγαθὲ μου προσάτα, ἐμίλησον· θὰ σοὶ κάμω ὅ τι θέλεις, ἂν μὲ σώσης τοῦ θανάτου, καὶ διασώσης ὅ τι μοι εἶνε καὶ τῆς ζωῆς προσφιλέστερον, τὴν τιμὴν.

— Ὅφειλεις λοιπὸν νὰ ὑποσχεθῇς ὅτι δὲν θὰ μεθυθῇς εἰς τὸ ἐξῆς.

— Ἀδύνατον τοῦτο· ὅπως μὴ μεθύσω εἰς τὸ ἐξῆς, ἀνάγκη τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ πῖω οἶνον· ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι τοσούτον κεκυριευμένος ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε ἐξ ἅπαντος καὶ ὑποσχομένος δὲν θὰ ἠδύναμαι νὰ διατηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου.

— Ταλαίπωρε! ἀγνοεῖς ἴσως ὅτι αὖριον θὰ πυροβοληθῇς;

— Εἶνε ἀληθές· ἀλλὰ νὰ μὴ πῖω πλέον οἶνον, νὰ μὴ πῖω ἐξ αὐτοῦ ποτὲ, ποτὲ πλέον!.. Ἐν τούτοις, κύριε συνταγματάρχα, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὑπεσχόμην τοῦτο, τίς θὰ σοὶ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης;

— Ὁ λόγος τῆς τιμῆς σου καὶ οὐδὲν πλέον.

Ὁ καταδικασμένος κύψας τὴν κεφαλὴν καὶ σύνους ἐπὶ βραχὺ εἶπε κατόπιν:

— Εἶσαι λίαν ἀγαθός· εὐχαριστῶ σοι διὰ τὴν ἄπειρον ὑπόληψιν ἣν πρὸς με ἔχεις, καὶ ἣν θεωρῶ πολυτιμωτέραν ἢς κομιζεῖς μοι χάριτος. Ἐστὼ, ἐπήκοος ἡμῶν ὁ Θεός· Ὁμνῶ ὅτι ἐφ' ὅλου μου τοῦ βίου οὐδὲ σταγόνα πλέον οἴνου θὰ δοκιμάσω. Εἶσαι εὐχαριστημένος εἰς τοῦτο, κύριε συνταγματάρχα.

— Ναί, φίλε, ἀκοῦμαι· αὖριον θὰ εἶσαι ἐλεύθερος· ἐσο ἀγαθὸς πολεμιστής, καὶ ταύτην τὴν ζῶην, ἣτις σήμερον ἀποδίδεται σοι, δαπάνᾳ

εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων σου, καὶ εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος.
[Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ]. Μ. Κ. ΚΡΙΣΠΗΣ.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἡθικαὶ τοῦ δουκὸς
ΔΕ-ΑΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

119.

Τοσοῦτον συνήθως ὁ ἄνθρωπος προσποιεῖται ἐνώπιον τῶν ἄλλων, ὥστε ἐπὶ τέλους προσποιεῖται καὶ ἐνώπιον ἑαυτοῦ.

120.

Ὡσεπιτοπολὺ, μᾶλλον ἐξ ἀνανδρίας ἢ ἐκ προνοίας γινόμεθα προδόται.

121.

Πολλάκις ἀγαθοποιούμεν ὅπως δυνηθῶμεν νὰ πράξωμεν ἀτιμωρητὶ τὸ κακόν.

122.

Ὅσάκις κατισχύομεν τῶν ἡμετέρων παθῶν, κατισχύομεν μᾶλλον τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἔνεκα, ἢ τῆς δυνάμεως ἡμῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας τοῦ Ὁθωνος, ἐν Ναυ-πλῳ, ἔμπορος τις ἐζήτησε παρὰ τινος διασήμου τότε δικηγόρου νομικὴν τινὰ συμβουλὴν. Πρὸς πληρωμὴν δὲ τῷ ἀπέστειλε κἀνιστρον πλῆρες φοινίκων.

— Πάρ' ἰπίσω αὐτὰ, εἶπεν ὁ εὐφυὲς δικηγόρος πρὸς τὸν κομίσαντα τὸ κἀνιστρον ὑπηρετήν, καὶ εἶπε εἰς τὸν ἀφέντη σου, ὅτι σήμερον πληρώνουν μὲ δραχμὰς καὶ ὄχι μὲ φοίνικας.

(Ὡς γνωστὸν, ἐπὶ Κυβερνήτου, ἡ νομισματικὴ μονὰς ἔφερε τὸ ὄνομα «φοίνιξ»).

Ὁ γνωστὸς λόγιος κ. Ι. Ι. Σκυλίσσης, ἐπισκεφθεὶς ἄλλοτε τὸ Κάϊρον καὶ ἀναγνοὺς ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς πρώτης τῶν ἐκεῖ πυραμίδων ἐπιγραφὴν, βαθέως ἐγκεχαρᾶμένην ἑλληνικοῖς γράμμασι, τὴν ἐξῆς: «Ζήτω τὸ σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος ὅσον καὶ αἱ Πυραμίδες: Ἀλέξανδρος Σούτσος», ἔγραψεν ὑπ' αὐτὴν τὸ ἐπόμενον πρὸς τὸν ποιητὴν τοῦ *Περιπλανώμενου* δίστιχον.

Τὸ σύνταγμα σου σώζεται, ἀλλὰ κατέστη ἐμπαγμὸς. Γενναῖον μὲν τὸ φάρμακον, ἄλλο δ' ἀπῆται ὁ σφυγμὸς

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

Αἱ ἐπαρχίαι εἰνέ πως ὀλιγαρκεῖς καὶ εὐκόλως διαφνίζουσι γυναῖκα τινὰ ὡς εὐμορφον ἢ ἄνδρα τινὰ ὡς μέγαν. Μόνον ἐν ταῖς πρωτευούσαις ἀξιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ θαυμάζωσι τὴν ἀπόλυτον ἀξίαν. Ἦκουσά ποτε τὸν δῆμαρχον χωρίου τιδὸς λέγοντα ἀλαζονικῶς πως: «Ὁμολογήσατε ὅτι ἡ ὑπηρετριά μου ἢ Ἄννα εἶνε πολὺ εὐμορφος ἀναλόγως ἐνὸς δήμου ἐξακοσίων ψυχῶν!»

Δύο τινὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν εὐρίσκει εὐκόλως

ἔξω τῆς οἰκογενείας του, πρῶτον μὲν καλὴν σοῦ-παν καὶ δεύτερον ἀγάπην ἀφιλοκερδῆ. (Ε. Ἀδού).

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ἐφθασε ἡ μαύρ' ἡμέρα,
Γλυκεῖά μου περιστέρη,

Ἡ μαύρ' ἡμέρα ἐπλάκωσε
Ποῦ θὰ σὲ χωρισθῶ . .

* Ἀχ, ποῖος τὸ ξέρει ἀγάπη μου,
* Ἀν θὰ σὲ ξαναἰδῶ!

Νὰ, τὸ καρδίῃ βγαίνει,
Καὶ στὰ παντὶ προσμένει.

Τάζονται οἱ ναῦταις ξέθαρροι,
Μόνος ἐγὼ ὀρθῶν . .

* Ἀχ, ποῖος τὸ ξέρει ἀγάπη μου,
* Ἀν θὰ σὲ ξαναἰδῶ!

* Ἀλλὰ τί ἀκούω; βροντάει,
Ἡ θάλασσα ἀντηχάει,

Ὅρνάζονται τὰ κύματα
Πηδῶντας στὴ στεριά . . .

Πόδισε, ναύτη, πόδισε
Γιὰ νὰ μὴ φύγω πλιὰ!

Ναύτη, μεγάλη βλάβη
Θὰ πάθῃ τὸ καρδίῃ.

Λυσσοῦν οἱ ἀνέμοι, πέφτουνε
Κοψίδια τὰ παντὶ . . .

Πόδισε, ναύτη, πόδισε
Γιὰ νὰ μὴ φύγω πλιὰ!

Στὸ γυρισμὸ τοῦ τρέχει,
Νὰ τὴν ἰδῇ παντέγει,

Ξανοίγει ξυλοκρέββατο
Συνάθροισι πολλή,

Βλέπει σταυρὸ στὴν πόρτα της,
Φελόνια στὴν αὐλή.

* Ἀπὸ τὸ κρῦο σεντόνι
Τὴν σκόνει, τὴν πιθώνει.

— Εὐπνα, τῆς λέει, τοῦ γάμου μας
Ἀκούω τὸ θυμιατό! . . .

Εὐμπρὸς βγάζουν τὸ λείψανο
Καὶ ἰπίσω τὸν τρελλό.

Ἐν Λιθόρνῳ, * Ζ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ σύμπλεγμα τῶν ἐναερίων σιδηρῶν ὀδῶν τῆς Νέας Ὑόρκης ὁσημέραι συμπληροῦται. Αἱ σιδηρεῖς γραμμαὶ αἱ κείμεναι ὑπεράνω τῶν ὀδῶν ἐπὶ κινῶν ἢ στύλων μεταλλίνων εἶνε ἤδη δύο. Ἀρχόμεναι δὲ ἀπὸ τοῦ μεσημβρινωτάτου ἄκρου καταλήγουσιν εἰς τὸ βορειότατον. Αἱ δύο δὲ ὑπάρχουσαι ἐταιρίαι ἐργάζονται κατ' αὐτὰς δραστηριώτατα πρὸς ἐπέκτασιν τῶν γραμμῶν

αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλας ἐδούς. Ἡ ἑτέρα τῶν ἐταιρειῶν τούτων ἡγόρασεν ἐν τῇ πόλει περιοχὴν τινὰ ἀξίας ἐξ περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων, ἧς τὰς οἰκίας θὰ μεταβάλλῃ εἰς ἐργαστήρια σιδηρουργικὰ καὶ μηχανικὰ. Κατὰ δὲ τὴν δημοσιευθεῖσαν ἔκθεσιν καθ' ὅλον τὸ 1878 ἐκομίσθησαν ὑπὸ μόνης τῆς μιᾶς γραμμῆς 10,079,625 ψυχαί. Ἡ μέχρη τοῦδε ἔκτασις τῶν σιδηρῶν ὀδῶν εἶνε 27 μίλια, μετ' οὐ πολὺ δὲ θὰ εἶνε 38 μίλια, ἥτοι δώδεκα λεῦγαι παλαιαί. Οἱ ἔχοντες οἰκίας καὶ μάλιστα ἐμπορικὰ καταστήματα κατὰ μῆκος τῶν ἐναερίων τούτων ὀδῶν παραπονοῦνται κατὰ τῶν μυρίων ὄσων ἐνοχλήσεων καὶ ζημιῶν. Οἱ ἔμποροι μάλιστα λέγουσιν ὅτι οὐδεὶς ἔρχεται εἰς τὸ κατὰστημά των νὰγοράσῃ τι. Τούτου δ' ἔνεκεν ἀπαιτοῦσιν ἀποζημιώσεις. Πάντες δὲ μιᾶ φωνῇ παραπονοῦνται κατὰ τοῦ καπνοῦ, τοῦ θορύβου καὶ τῶν σπινθήρων ὑφ' ὧν κινδυνεύουσι νὰ καῶσι. Ἐνήγαγον δὲ τὰς ἑταιρίας καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων αὐταὶ δὲ παντὶ τρόπῳ ἐπειράθησαν νὰ θεραπεύσωσι τὸ κακόν. Καὶ ἤδη ἐπέτυχον νὰ ἐλαττώσωσι τὸν θορύβον στρώσασαι τὰ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ ξύλα διὰ χονδρῶν πιλῆματος, τοῦ κοινῶς λεγομένου κετσέ, καὶ μεταχειριζόμεναι λωρίδας ἐκ πιλῆματος εἰς τοὺς ἄξονας καὶ τοὺς τροχοὺς τῶν ἀμαξῶν. Οὕτω δὲ κατέρωθσαν νὰ μετριάσωσι τὰ παράπονα.

Ὁ πιστότατος καὶ καρτερικώτατος βοηθός, ὁ ἰσχυρότατος καὶ πολυμερέστατος συνεργάτης τοῦ ἀνθρώπου ἐν πάσῃ αὐτοῦ ἀσχολίᾳ εἶνε ὁ ἵππος. Ὁ ἵππος φέρει τὸν ἀναβάτην ἐπὶ ὁρέων καὶ κοιλάδων· ἔλκει τὸ ἄροτρον, τὰ ἄρμα καὶ τὴν ἀμαξάν του· συντελεῖ εἰς τὴν ἀλόησιν τῶν δημητριακῶν καρπῶν του· χορηγεῖ αὐτῷ γάλα καὶ κρέας καὶ τὸν κομίζει εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Οὐ μόνον δὲ σώζει τὴν ζωὴν τοῦ κυρίου του, ἀλλὰ συμμετέχει τῆς ἡρωϊκῆς τούτου εὐτολμίας, δάκνει θανάσιμῳ τὸν ἵππον τοῦ ἀντιπάλου καὶ κοινωνεῖ τῆς ὑπερφανείας καὶ τῆς χαρᾶς τῶν θριάμβων. Εἶνε τοσοῦτον εὐμαθής, ὥστε ἐν ὥρᾳ χρείας καὶ χορεύει. Ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Μ. Βρετανίας εὐρίσκονται τεράστια ὀστᾶ ἵππων προκατακλυσμάτων, οὔτινες ἡγωνίζοντο πρὸς λύκους, ὕαινας καὶ ἄρκτους, ἦσαν δὲ διπλασίονες τῶν νῦν ἵππων κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πάχος. Μυρίας ἀλλοιώσεις ὑπέστη βαθμὴδὸν ὁ ἀρχέγονος ἵππος, ὅτε ἐδαμάσθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξυπρέτης τούτων τοὺς σκοποὺς ἐν τῇ γεωργίᾳ, τῇ τέχνῃ καὶ τῇ ἐπικοινωνίᾳ. Οἱ νῦν λεγόμενοι ἄγριοι ἵπποι ἐν Ἀσίᾳ καὶ Εὐρώπῃ εἶνε κυρίως ἵπποι ἐξηγριωμένοι, μαρτυροῦσι δὲ ὅπόσον ἰσχυρὰ ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ ζῷ τούτῳ ἔμφυτος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὁρμή. Οἱ ἄγριοι ἵπποι τῆς Ἀμερικῆς οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀξίαν, ὡς ὑπάρχοντες τοσοῦτον παμπληθεῖς, ὥστε καὶ ἀλλῆται καὶ ἐπαῖται ὡς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἱππηλατοῦσιν. Ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Φαλκλάνδ νέμονται μυριάδες ἀγρίων ἵππων καὶ βοῶν, τρεφόμενοι διὰ τοῦ τρισεγγύστου χρόνου τισσόχ, ὅστις μετεφυτεύθη ἀρτίως καὶ ἐν τισιν ἀγροῖς τῆς Ἀγγλίας. Οὐδὲν ζῶον κατέστη διὰ τῆς ἀνθρωπίνης θεραπείας ἡμερώτερον καὶ περικαλλέστερον τοῦ ἵππου. Καλλονή, ταχύτης, δξύτης τῶν ὀργάνων τῆς αἰσθήσεως, γνῶσις τοπικῆς, μνήμη, πάθος, πίστις, εἰλικρινεστάτη εὐνοία ἀπέδειξαν αὐτὸν τὸ πρῶτιστον τῶν οἰκοσίων ζῶων. Αἱ ἀρχαιοτάται εἰδήσεις περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἵππου, αἱ ἀνευρισκόμεναι ἐν τοῖς μνημείοις τῆς Ἀσσυρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐν ταῖς Βίβλοις τοῦ Μαυσέως καὶ τοῦ Ἰωβ, ἀνεφάνησαν συμφωνόταται πρὸς ἀλλήλας μετὰ ἀκριβῆ ἐρευναν τοῦ περιφανεστάτου τῶν καθ' ἡμᾶς Αἰγυπτιολόγων, τοῦ καθηγητοῦ Ἐβερς ἐν Λειψία. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἤκουσεν ἡ ἵπποτροφία ἐν τῇ εὐδαίμονι, οὐχὶ ὁμως ἐν τῇ πετραίᾳ Ἀραβίᾳ· τούτου ἔνεκεν, ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τῆς ἰουδαϊκῆς λείας, μνημονεύονται δούλοι κάμηλοι, ὄνοι, πρόβατα, ἀλλ' οὐδεὶς ἵππος. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς κυρίαν δύναμιν ἱππικὴν εἶχον μόνοι οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Πέρσαι. Οἱ ἄλλοι ἐχρῶντο τοῖς ἵπποις ἵνα ἐλκῶσιν ἄρματα καὶ ἀμάξας· τούτο δὲ παρατηρεῖται ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχαιότητι. Οἱ Ἕλληνες τοσοῦτον ἐξεπλάγησαν, ὅτε πρῶτον εἶδον τοὺς ἐκ Θεσσαλίας προελθόντας ἵππεῖς, ὥς κομψῶς λίαν ἐπλάσαν τὸν μῦθον τῶν Κενταύρων. Ἐν τῇ θεραπείᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, οἷα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀνεπτύχθη, ὁ Κένταυρος εἶνε εἰκὼν τοῦ ἀπειροκάλου καὶ ἀγροίκου. Ἐν ταῖς μετόπισι τῶν ναῶν καὶ ἐπὶ τῶν καλλιτεχνημάτων τῆς ἀκροπόλεως οἱ πρὸς Κενταύρους ἀγῶνες ἐνόπλων πεζῶν ὑπεμφαίνουσι τὴν πάλιν λεπτοτέρας τινὸς ἡμερώσεως πρὸς τὴν βαρβαρότητα ἀγρίων Σκυθῶν. Καὶ παρ' Ὀμήρῳ δὲ οὐδεμία μνημονεύεται δύναμις ἱππικῆ. Οἱ ἥρωες αὐτοῦ ὀγοῦνται ἐφ' ἄρματος, μόνος δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης ἀναβαίνουν ἀπαξ ἐφ' ἵππου. Ἐν τοῖς ἱστορικοῖς τῆς Ἑλλάδος χρόνοις ὁ ἵππος ὑπηρετεῖ τῷ ἀναβάτῃ, τὸ δὲ δίτροχον ἄρμα πρωταγωνιστεῖ ἐν τῷ σταδίῳ. Ἐπὶ Σόλωνος εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι εὐάριθμον ἱππικὴν δύναμιν, ἥτις ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου εἶχεν ἀξίτηλόν εἰς χιλίους. Ἐφίππια καὶ ἀναβολαὶς ἦσαν ἀγνωστοὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Οἱ ἀναβάται ἤρπαζον τὸν ἵππον ἀπὸ τῆς χαίτης καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν· κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνέβαιναν ἐπὶ τοῦ θυμοειδοῦς Βουκεφάλου τοῦ ὁ Ἀλέξανδρος. Μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐπιθάσσευον καὶ ἤσκουν τοὺς ἵππους Ἕλληνές τε καὶ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ θεάματα. Μέχρι τῆς βασιλείας τῶν Κορνεστάουφεν ἐκαθεζόντο αἱ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ἵππων ὥσπερ οἱ ἄνδρες· κατόπιν δὲ ἐπενοήθησαν τὰ πλάγια ἐφίππια. Τὸ ὀχεῖσθαι ἐφ' ἀμάξης ἐνομίζετο

αίσχρον και επιβλαβές εις τὴν ἀνδρίαν· εἰς τὴν ἰδέαν ὅμως ταύτην πολὺ συνετέλει τότε καὶ ἡ ἐλευσινότης τῶν ὁδῶν. Τὰς πρώτας ἀμάξας ἐκόμισαν ἐκ μὲν Ἰταλίας εἰς Γαλλίαν ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων τῷ 1533, ἡ δὲ Μαρία ἐξ Ἰσπανίας εἰς Γερμανίαν τῷ 1601.

Ἡ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένη Ἑφημερίς τῶν ὠφελίμων γνώσεων περιέχει ἐν τινι τῶν τελευταίων αὐτῆς φύλλων τὰς ἐπομένας περιεργότητας ἀνθρωπολογικὰς λεπτομερείας. Ἐκ τῆς παραβολῆς τριῶν καὶ ἐξήκοντα κρανίων ἀνδρῶν καὶ τεσσάρων καὶ εἴκοσι γυναικείων ἐξάγεται ὅτι ὁ ὄγκος τοῦ θηλυκοῦ κρανίου εἶνε πρὸς τὸν τοῦ ἀρσενικοῦ ὡς 854 πρὸς 1000. Τὸ μέγιστον μετρηθὲν κρανίον ἔχει ἐμβαδὸν 2075 κυβικῶν ὑφαιματομέτρων. Δυστυχῶς ἡ ἱστορία τοῦ κρανίου τούτου δὲν εἶνε γνωστή, ἴσως εἶνε κρανίον φιλοσόφου τινός· ἀλλὰ τὰ ἀνθρωπολογικὰ μυστήρια ὀλίγα φιλοσόφων κρανία περιέχουσι. Τὸ δὲ μικρότατον πάντων εἶνε τὸ κρανίον Ἰθαγενεῶς τινος τῆς Κεντρικῆς Κεϋλάνης ἀνέχοντος εἰς φυλὴν ἥτις δὲν ὑπάρχει πλέον τὴν σήμερον· τὸ δ' ἐμβαδὸν αὐτοῦ εἶνε μόλις 960 κυβ. ὕφεκ. Οἱ Ἑσκιμῶι ἐχοντες μικρὸν σῶμα, ἔχουσι τοῦναντίον κεφαλὴν μεγίστην, ἔχουσιν ἐμβαδὸν κατὰ μέσον ὅρον 1844 κυβ. ὕφεκ. Ἰδοὺ δὲ ὁποῖά τινα εἶνε τὰ ἐξαγόμενα τοῦ μετρήσαντος τὰ κρανία ταῦτα κ. Φλάουερ.

Κρανία	Ἐμβαδὸν εἰς κυβ. ὕφ.
Ἀγγλῶν	1512
Ἰαπώνων	1486
Ἰταλῶν νεωτέρων	1475
Αἰγυπτίων παλαιῶν	1461
Πολυνησίων	1451
Κινέζων	1424
Μαύρων	1377
Κάφρων	1318
Ἰνδῶν	1306
Αὐστραλῶν	1283.

«Εἰς τὴν Γερμανίαν ἔλθετε νὰ ζητήσητε νόμῳ· οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ νυμφευθῇτε.» Οὕτως ἀναφωνεῖ Ἰσπανικὴ τις ἐφημερίς μελετήσασα τὴν γυναῖκα ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Πόρισμα δὲ τῶν μελετῶν αὐτῆς εἶνε ὅτι ἡ Γερμανὶς εἶνε κρείσσω τῶν δύο ἐτέρων γυναικῶν. Ἰδοὺ δὲ πῶς. Ἡ μὲν Γαλλίς ὑπανδρεύεται μετὰ σκέψιν, ἡ δὲ Ἀγγλίς κατ' ἔθος, ἡ δὲ Γερμανὶς ἐξ ἔρωτος. Ἡ μὲν Γαλλίς ἀγαπᾷ μέχρι τῆς δύσεως τῆς σελήνης τοῦ μέλιτος, ἡ δὲ Ἀγγλίς ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἡ δὲ Γερμανὶς εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ἡ μὲν Γαλλίς ἀγεί τὴν κήρην τῆς εἰς τὸν χορόν, ἡ δὲ Ἀγγλίς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ δὲ Γερμανὶς καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἡ μὲν Γαλλίς ἔχει πνεῦμα, ἡ δὲ Ἀγγλίς εὐφυΐαν, ἡ δὲ Γερμανὶς αἴσθημα. Ἡ μὲν Γαλλίς ἐνδύεται μετὰ φιλοκαλίας, ἡ δὲ Ἀγγλίς ἀνευ φιλοκαλίας, ἡ δὲ Γερμανὶς μετὰ σεμνότητος. Ἡ μὲν Γαλλίς λαλεῖ, ἡ δὲ Ἀγγλίς διαλέγεται, ἡ δὲ Γερμανὶς συλλογίζεται. Τέλος δὲ ἡ μὲν Γαλλίς

ὑπερέχει κατὰ τὴν γλῶσσαν, ἡ δὲ Ἀγγλίς κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἡ δὲ Γερμανὶς κατὰ τὴν καρδίαν. Περὶ Ἰσπανιδῶν, Ἰταλιδῶν καὶ Ἑλληνιδῶν οὐδὲν λέγει ἡ ἰσπανικὴ ἐφημερίς, κρύπτει τὴν γνώμην τῆς. Ἐν συντόμῳ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀγαπᾷται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὑπὸ γυναικὸς εὖαι σθήτου καὶ μαγειρικῆς, ἐνδυομένης δὲ μετὰ σεμνότητος, ἄς πορευθῇ εἰς Γερμανίαν νὰ εὕρῃ τὸ ζητούμενον!

Ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν τῇ ῥωσικῇ κομπολίᾳ Ζιτομὶρ ὁ τελευταῖος ἀπόγονος τοῦ Κοπερνίκου. Ὁ μακαρίτης, γράφει ἡ ἀναφέρουσα τὸ γεγονὸς ἐφημερίς, ἀντὶ νὰ ἔχῃ τὰ βλέμματα ἐστραμμένα καὶ τοὺς ἀστέρους ὅπως ὁ περικλής αὐτοῦ πρόγονος, εἶχεν αὐτὰ τοῦναντίον ἐστραμμένα πρὸς τὰ κάτω· ἦτον ὑποδηματοποιός.

Κατὰ στατιστικὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ κ. Χόρτον ἡ παγκόσμιος ἐτησίᾳ ἀπώλεια τῶν νομισμάτων, εἴτε ἐκ τῆς χρήσεως, εἴτε ἐκ πυρκαϊῶν, ναυαγίων καὶ ἄλλων συμβάντων ὑπολογίζεται, τῶν μὲν ἀργυρῶν εἰς 6 ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν, τῶν δὲ χρυσῶν εἰς 4 ἑκατομμύρια.

Παρὰ ξένος κλοπὴ ἐγένετο κατ' αὐτὰς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Κλέπται εἰσελθόντες εἰς οἰκίαν ἀπούσης τῆς οἰκοδεσποίνης εἰς ἐπισκέψεις ἐκλεψαν τὸ . . . . κλειδοκύμβαλον. Ὡς φαίνεται ὅτι εἶνε μέλη ἐταιρίας τινὸς ἀριστα κατηρτισμένης, τῆς αὐτῆς ἴσως, ἥτις πρὸ τινων μνηῶν ἐκλεψεν ἀπὸ δημοσίου τινὸς κήπου μέγιστον ἐλέφαντα!

Ἐν Λονδίνῳ ὑπολογίζεται εἰς τοκετὸς κατὰ πᾶν πέμπτον λεπτὸν, καὶ εἰς θάνατος κατὰ πᾶν ὄγδοον. Κατὰ τὰς ἐπισήμους σημειώσεις τῆς ἀστυνομίας ὑπάρχουσιν ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ 117 χιλ. κακοῦργοι καὶ 38 χιλ. μέθυστοι κατ' ἔτος.

Ἐν Πειραιεὶ ὑπάρχουσιν 8 ἀλευρόμυλοι, δυνάμει 216 ἵππων. Πρὸς σύστασιν αὐτῶν ἐδαπανήθησαν δρ. 1,965,000, περιέχουσι δὲ 182 ἐργάτας.

Εἰς Ἀναγκαστήν.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πολλάκις ζῶν τι, κύων, γαλῆ, ἢ ἄλλο τοιοῦτον τριβόμενον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, ἡμῶν καταλείπει λεπτότατον χνούν, ὃν μάτην κοπιῶμεν νὰ ποικιλλίσωμεν τρίβοντες καὶ ἡμεῖς διὰ ψήκτρας. Ἐκ πείρας δὲ οἱ πάντες γινώσκουμεν ὅτι ἀδύνατον νὰ φύγῃ ὁ χνούς χωρὶς νὰ καταλείπῃ πλεῖστα ὅσα ἔχῃ δυσεξάλειπτα. Ἀπερίγραπτος δὲ εἶνε ἡ βαρυθυμία ἡμῶν. Τί λοιπὸν ποιητέον; Ἐπιτρέβουμεν πρῶτον ἐλαφρὰ τὴν ψήκτραν ἐπὶ βεβρεγμένου πανίου καὶ ἔπειτα δι' αὐτῆς τρίβουμεν τὸ ἐνδυμα, ἐξ οὗ ὡς διὰ μαγείας ἀποκαταλάται ὁ χνούς συναγόμενος ὑπὸ τῆς ψήκτρας χωρὶς νὰ κατατρίβεται τὸ ὕφασμα καὶ νὰ χάνῃ τὴν ὄψιν του.